Akt nr:

R-E1a-2266

AU$R-E1a-2266

Västerbygdens Vattendomstol 6 JUL 1931

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

R 2★2266

BAM 12/1931

~~6297~~

Handlingar rörande

Lillåns vattehavledningsföretag av år 1929

inom Korsberga och Fröjereds socknar

av Skaraborgs län;

upprättade vid laga syneförrättning åren 1929-

1931 av

Sven Hallin
Statens lantbruksingenjör.

2 ritn
(i akten

Västerbyggdens Vattendomstol

3 AUG 1929

Handlingar rörande
Lillåns vattenavledningsföretag av år 1929
inom Korsberga och Fröjereds socknar
av Skaraborgs län
upprättat år 1929 av
Sven Hallin
Statens lantbruksingeniör.

Protokoll vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län.

Den 13 juni 1928 i Korsberga kommunalrum.

Till sammanträde denna dag hade sakägarna kallats genom kungörelse, som dels blivit uppläst i sockenkyrkorna bil. A^I och A^II, och dels varit införd i Skaraborgs läns Annonsblad bil. B^I-II varjämte särskild underrättelse tillställts varje känd sakägare enligt förteckning, bil. C.

Närvarande: Undertecknad statens lantbruksingeniör och förrättningsman, samt gode männen K. J. Andersson i Tjustorp och Axel Jonsson i Stygshult.

Sökandena:
~~Karl Hellgren såsom ägare av Rösand 1^4~~
Per Andersson såsom ägare av Rösand 1^11
Aug. Johansson " delägare i " 1^8 (Alfr. Johansson äger hälften)
~~Oskar Bro~~ " ägare av " 1^9
Albert Sahlén " " " Kyrkskogen 1^2
Aug. Jonsson " " " L:a Sanne syd 1^2 och 1^3

Av övriga sakägare:
Kommunister Cl. Hjärle såsom konsistorie ombud enligt förordnande, bil. D^I och D^II
David Johansson såsom ägare av Danemarka 1^1 och Danemarka Skattegården 2^2
Erik Andersson " " " Kyrkoskogen 1^3

Johan Persson för egen del och för Verner Andersson enl. fullmakt bil. E, vilka tillsammans äga Stallerhult 1^2 och 1^3.

Hjalmar Malmström såsom ägare av ~~F.d.~~ Mölebo f. d. soldatsto

Aug. Karlsson " " " Mölebo 1^5

J. Sten ~~[illegible]~~ jämte K. Jorgesson äger " 1^{16}

Enok Pettersson såsom ägare av Torsbo 1^3

Aug. Andersson " " " " 1^4

Fredrik Anderssons sterbhus " " " St. Sänneryd 2^3 genom delägaren Emil Andersson (övriga sterbhusdelägare: J. R. Andersson, C. V. Andersson, Robert Anderssons omyndiga barn, vars förmyndare är Elsa Andersson, Hanna Andersson, Ester Andersson, Altea Andersson)

Fritz Johansson, såsom ägare av St. Sänneryd 2^6

David Andersson, " " " L:a " 1^5

Oskar Johansson " " " " " 1^6

Emil Andersson " arrendator " Kantebo 1^1

Karl Johansson " ägare " Kullabo 1^2

§ 1

Upplästes det för förrättningsmannen utfärdade förordnandet, som hade lydelse enligt bilaga F.

§ 2

Något jäv emot synemännen kunde ej utrönas.

§ 3

Förelades den vid förundersökningen upprättade plankartan över det vattenbesvärade området samt profil över avloppet därigenom.

§ 4

De närvarande sökandena yrkade på avloppets fördjupning och utvidgning, så att deras därav beroende mark må bliva ~~så~~ i första hand säkerställd mot översvämningar och i andra hand även ~~bliva~~ bättre torrlagd vid medelvattenstånd i den mån så låter sig göra utan att kostnaden överstiger förbättringen.

§ 5.

David Johansson framlämnade tvänne dels av honom och dels av åtskilliga andra ägare av jord intill Lillån undertecknade skrivelser med bestridande av företaget, bil G^{I} och G^{II}.

Dessutom framlämnades en av vice ordföranden i Skaraborgs läns naturskyddsförening undertecknad och med instämmande från ~~fa~~ nyssnämnda jordägare^{I} påtecknad skrivelse, bil. H. Dessa genom ~~[illegible]~~ framhöllo dock att instämmandet i naturskyddsföreningens yrkande sammanhängde med den omständigheten att kostnaderna för företagets utförande enligt deras förmenande skulle komma att avsevärt överstiga båtnaden. ~~För dem vore alltså kostnadsfrågan huvudsaken.~~ De ansågo sig icke kompetenta att bedöma i vad mån naturskyddsföreningens yrkande vore befogat, och kunde ej precisera av den befarade skadan.

§ 6

Det upplystes att landsvägsbron vid 27+70 byggdes omkring år 1908 och

4.

att ovanför liggande mark sedan vid tidpunkten för ombyggnaden delvis var odlad.

§ 7

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna förklarades sammanträdet upplöst med tillkännagivande, att sedan erforderliga utredningar på grund av naturskyddsföreningens yrkande slutförts och ved. förslag till torrläggningen upprättats, nytt sammanträde kommer att hållas å ort och tid, som genom kungörelse i Skaraborgs Läns Annonsblad skall för sakägarna tillkännagivas.

Ort och tid som ovan
I tjänsten
Sven Hallin

Biträdande gode män:
A. J. Andersson
Aal. Jonsson

Den 24 maj 1929 i Korsberga kommunalrum.

Till sammanträde denna dag hade sakägarna kallats genom kungörelse, som dels varit införd i Skaraborgs Läns Annonsblad, bil. B^{II} och dels ~~blivit~~ uppläst i sockenkyrkorna bil. A^{II} och A^{III} varjämte särskild underrättelse tillställts varje känd sakägare enligt förteckning bil. C.

Närvarande: Förestående synemän och följande sakägare:

Komminister Cl. Hörle såsom konsistorieombud enligt företrädande bil. D^I och D^II

Ordföranden i Dimbo tingslags vägstyrelse Herr Alfred Johansson

Adolf och J. Janssons sterbhus genom Deläg. Verner Jansson

Emil Andersson

Fredrik Andersson sterbhus genom delägaren Emil Andersson

Fritz Jansson

Debbe Andersson

Oskar Johansson

Aug. Jansson

J. Öben

Hjalmar Malmström

Johan Persson för egen del och för Werner Andersson enl. fullmakt bil. E.

Albert Dahlén

David Johansson

Karl Hallgren

Oskar Bro

Aug. Johansson

Per Andersson

Skaraborgs Läns Naturskydds-förening genom adjunkt Alfr. Stalin ~~genom~~ enligt protokoll från styrelsemöte den 6 juni 1928, som i original förettes.

§ 8

Förelades det sedan förra sammanträdet upprättade förslaget till de vattenskadade markernas bättre torrläggning med därtill hörande handlingar.

§ 9

Adjunkt Stålin framlämnade en av Skaraborgs Läns Naturskyddsförenings v. ordförande undertecknad skrivelse med tre stycken bilagor, vilka upplästes och togos till protokollet, bil. Z^{VI-IX}

§ 10

Förrättningsmannen uttalade ett beklagande av att dessa skrivelser icke tidigare kommit synemännen tillhanda, samt förklarade sig ändock beredd att uppskjuta de gjorda invändningarna till prövning under förutsättning att någon av de närvarande yrkade på förrättningens avslutande denna dag.

§ 11

På förfrågan förklarade samtliga närvarande sökande, att de yrkade på förrättningens avslutande denna dag.

§ 12

David Andersson m. fl. sakägare framlämnade en skrivelse, som upplästes och togs till protokollet som bil. G^{III}.

Med anledning av denna skrivelse framställde Pastor Hörte den förmodan att de egentliga skälen till motståndet mot torrläggningsföretaget från undertecknarnas sida voro av ekonomisk natur.

David Johansson medgick att de ekonomiska skälen för honom voro av största betydelsen, och ansåg han sig ej ha möjlighet utnyttja den föreslagna bättre torläggningen av hans mader.

§ 13

Upplästes synemännens utlåtande, som hade lydelse enligt bilaga N.

§ 14

Att mottaga och förvara till företaget hörande kartor och handlingar och att sammankalla delägarna för val av arbetsstyrelse utsågo synemännen Emil Andersson, Kantebo, Korsberga.

§ 15

I fråga om förrättningskostnaderna hänvisades till den upprättade arvodesräkningen varav ett exemplar överlämnades till sakägarna.

§ 16

Som intet vidare fanns att till protokollet tillägga förklarades förrättningen avslutad och sammanträdet upplöst.

Ort och tid som ovan
I tjänsten
Sven Halkin

Biträdande gode män:
Aul. Jönsson K. J. Andersson

Bil. A I

KUNGÖRELSE

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds sock~~en~~nar av Skaraborgs län genom uppgrävning av ~~avloppsdike~~n den s. k. Lillån kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde ~~hos~~ i Korsberga kommunalrum onsdagen den 13 juni 1928 klockan 12 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Rösand, Dannemarka, Dannemarka Skattegården, Kyrkeskogen, Stallerhult, Mölebo, Mölebo soldatstom, Torsbo samt Lilla och Stora Sanneryd.

Inom Fröjereds socken: L:a Stallerhult, Kantebo, Kisebo, Kullabo och Lagersdal.

Skara den 23 maj 1928.

Sven Hallin.

Statens lantbruksingeniör.

Att förestående kungörelse blivit uppläst i Korsberga sockens kyrka den 27 maj 1928 betygas:

Joh. Marind

Kyrkoherde.

Anhålles vördsamt att förestående kungörelse, försedd med bevis om uppläsningen, varder till mig återsänd.

SKARA den 24 maj 1928

I tjänsten
SVEN HALLIN
Statens lantbruksingeniör.

Bil. A. II

KUNGÖRELSE

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande

Rösand m. fl. hemman i **Korsberga och Fröjereds** sock~~en~~nar ~~a~~v Skaraborgs län genom uppgrävning av ~~avloppsdiken~~ **den s. k. Lillån**

kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde ~~hos~~ **i Korsberga kommunalrum**

ons- dagen den **13 juni** 19**28** klockan **12**

då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Rösand, Dannemarka, Dannemarka Skattegården, Kyrkeskogen, Stallerhult, Mölebo, Mölebo soldatstom, Torsbo samt Lilla och Stora Sanneryd.

Inom Fröjereds socken: L:a Stallerhult, Kantebo, Kisebo, Kullabo och Lagersdal.

Skara den 23 maj 1928.

Sven Hallin.

Statens lantbruksingeniör.

Att förestående kungörelse blivit uppläst i Fröjereds sockens kyrka den 27 maj 1928 betygas:

Joh. Marius

Kyrkoherde.

Anhålles vördsamt att förestående kungörelse, försedd med bevis om uppläsningen, varder till mig återsänd.

SKARA den 24 maj 1928

I tjänsten
SVEN HALLIN
Statens lantbruksingeniör.

11.a
Bil. A III

KUNGÖRELSE

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m.fl. hemman i Korsberga och Fröjereds sock~~en~~nar av Skaraborgs län genom uppgrävning av ~~avloppsdiken~~ den s.k. Lillån

kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid rtsatt sammanträde ~~hos~~ i Korsberga kommunalrum fredagen den 24 maj 1929 klockan 15 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken:

Mölebo, Torsbo, Kyrkeskogen, Lilla och Stora Sänneryd, Stallerhult, Dannemarka, Dannemarka Skattegården och Rösand.

Inom Fröjereds socken:

Lilla Stallerhult, Kantebo, Kisebo och Kullabo.

Skara den 2 maj 1929
Sven Hallin.
Statens lantbruksingeniör.

Att förestående kungörelse blivit uppläst i Fröjereds sockens kyrka den 5 maj 1929 betygas:

Joh. Malmo
Kyrkoherde.

Anhålles vördsamt att förestående kungörelse, försedd med bevis om uppläsningen, varder till mig återsänd.

SKARA den 3/5 1929

I tjänsten
SVEN HALLIN
Statens lantbruksingeniör.

11b.

Bil. A^{IV}.

KUNGÖRELSE

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds sock~~en~~nar av Skaraborgs län genom uppgrävning av ~~avloppsdiken~~ den s.k. Lillån kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid fortsatt sammanträde ~~hos~~ i Korsberga kommunalrum fre-dagen den 24 maj 1929 klockan 15 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken:

Mölebo, Torsbo, Kyrkeskogen, Lilla och Stora Sänneryd, Stallerhult, Dannemarka, Dannemarka Skattegården och Rösand.

Inom Fröjerds socken:

Lilla Stallerhult, Kantebo, Kisebo och Kullabo.

Skara den 2 maj 1929.

Sven Hallin.

Statens lantbruksingeniör.

Att förestående kungörelse blivit uppläst i Korsberga sockens kyrka den 12 maj 1929 betygas:

Carl Thorelius

komminister

Anhålles vördsamt att förestående kungörelse, försedd med bevis om uppläsningen, varder till mig återsänd.

SKARA den 3/5 1929.

I tjänsten
SVEN HALLIN
Statens lantbruksingeniör.

Bil. B. I

Kungörelse.

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län genom uppgrävning av den s. k. Lillån kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde i Korsberga kommunalrum onsdagen den 13 juni 1928 klockan 12 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Rösand, Dannemarka, Dannemarka Skattegården, Kyrkeskogen, Stallerhult, Mölebo, Mölebo soldatstom, Torsbo samt Lilla och Stora Sanneryd.

Inom Fröjereds socken: L:a Stollerhult, Kantebo, Kisebo, Kullabo och Lagersdal.

Skara den 23 maj 1928.

Sven Hallin.
Statens lantbruksingeniör.

(4127a)

Att förestående kungörelse varit införd i Skaraborgs Läns Annonsblad tisdagen den 29 maj 1928 betygas

I Tjänsten

Sven Hallin

Bil. B. II.

Kungörelse.

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län genom uppgrävning av den s. k. Lillån kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid fortsatt sammanträde i Korsberga kommunalrum fredagen den 24 maj 1929 klockan 15 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Mölebo, Torsbo, Kyrkeskogen, Lilla och Stora Sänneryd, Stallerhult, Dannemarka, Dannemarka Skattegården och Rösand.

Inom Fröjereds socken: Lilla Stallerhult, Kantebo, Kisebo och Kullabo.

Skara den 2 maj 1929.

Sven Hallin.

Statens lantbruksingenjör.

(3497a)

Att förestående kungörelse varit införd i Skaraborgs Läns Annonsblad den 7 maj 1929 bestyrkes

I tjänsten:

Sven Hallin

Bilaga C.

Förteckning

över underrättelser rörande synförrättningssammanträde i Korsberga kommunalrum ansagda den 13 juni 1928 kl 12, angående torrläggning av mark tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län, vilka underrättelser, jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 40 § vattenlagen denna dag avlämnats å posten under nedanstående adresser:

v 1. Gustava ~~Lars~~ Anderssons st. Lagersdal Korsberga
v 2. Karl Johansson Kullebo -
v 3. Adolf och J. Jonssons st. Kisebo -
~~4. J. Jonssons st.~~ - -
v 5. Ahr. Emil Andersson Kantebo -
v 6. Hjalmar Tidkvist L:a Skallerhult -
v 7. Fredrik Anderssons st. St. Sönneryd -
v 8. Fritz Jansson St. Sönneryd -
v 9. David Andersson L:a Sönneryd -
v 10. Oskar Johansson L:a Sönneryd -
v 11. Aug. Jansson L:a Sönneryd -
v 12. Aug. Andersson Tossbo -
v 13. Enoch Pettersson Tossbo -
v 14. Karl Ström, Mölebo -
v 15. J. Sten och K. Josefsson Mölebo -
v 16. Aug. Karlsson Mölebo -
v 17. Hjalmar Malmström Mölebo f.d. sold. st. -
v 18. Johan Persson och Verner Andersson, Hallerhult
v 19. Erik Andersson Kyrkeskogen -
v 20. Albert Sahlén - -
v 21. David Johansson, Dannemarka -
v 21. Karl Hallgren Rösand -
v 22. Oskar Brs - -
v 23. Aug. och Alfrid Johansson - -
v 24 Per ~~Persson~~ Andersson - -

15.

v25. Trese Johansson Rösand Korsberga
26 Kungl. Maj:ts Befallningshavande

Skara den 24 maj 1928.
I tjänsten
Sven Hallin

Till förestående sakägare samt till Komminister Cl. Hjorte, Mofalla, såsom konsistorieombud ävensom till f.d. Rektor R. Larsson, Skara, såsom vice ordförande i Skaraborgs Läns Naturskyddsförening ha denna dag underrättelser om fortsatt sammanträde fredagen den 24 maj i Korsberga kommunalrum å posten avlämnats.

Skara den 17 maj 1929.
I tjänsten
Sven Hallin

Den 21.5.1929 avsändes underrättelse om sistnämnda sammanträde till Vägstyrelsens Ordf. Albert Johansson, Storeg. Ottravad / Dimbo by.

Betygas i tjänsten
Sven Hallin

Bil. D^I

16.

Herr Kontraktsprosten K. A. R. Hellgren.

Sedan till Domkapitlet anmälts, att syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar utsatts att handläggas i Korsberga kommunalrum onsdagen den 13 innevarande juni kl. 12 middagen, samt att av förrättningen torde komma att beröras ecklesiastika lönebostället Kantebo i Fröjereds församling, förordnar Domkapitlet härigenom Eder eller den, som i Edert ställe därtill av Eder utses, att såväl vid ovannämnda sammanträde som ock under förrättningens vidare fortgång såsom konsistorieombud iakttaga och bevaka nämnda boställes rätt och bästa.

Skara Domkapitel den 6 juni 1928.

Hj. Danell

Emil Berglund M. G. Törnquist P. F. Arbman.

S. E. Melander

Bil. D II 17.

Till

Herr Komminister Cl. Hörle

Mofalla.

Härigenom får jag förordna Eder att i mitt ställe såsom Konsistorieombud vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar i Korsberga Kommunalrum onsdagen d. 13 innevarande juni kl. 12 middagen, varvid förrättningen torde komma att beröra eckles. lönebostället Kantebo i Fröjereds församling, liksom och under förrättningens vidare fortgång iakttaga och bevaka nämnda boställes rätt och bästa.

Varola d. 7 juni 1928

K. A. Lengren
Kontraktsprost.

PROSTAMBETET
KÅKIN

Bil. E 18.

Fullmakt

Härmed bemyndigas Herr Johan Persson, Erlandstorp, Hjo, att vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Rödesand m.fl. hemman inom Fröjereds och Korsberga socknar, föra min talan samt underteckna behöriga handlingar.

Persbo, Korsberga den 4/6 1928

C. W. Andersson

Delägare i 1/2 mtl. St. Stallerhult.

Egenhändiga namnteckningen bevittna:

Ruben Andersson Ossian Andersson

19.

(66/1928)

Bil. F.

D. & W.D. N:o 14-43

1927

Resolution.

Lantbruksingeniören Sven Hallin

, varder härigenom förordnad att, därest laga hinder ej möter, den i bilagda ansökning omförmälda förrättning i laga ordning verkställa; blivande denna resolution översänd till förrättningsmannen, som har att över mottagandet härav skyndsamt hit insända bevis.

Mariestad å landskansliet den 30 maj 1927.

På länsstyrelsens vägnar:

2 KR. STÄMPEL KRONOR
SKARABORGS -2 JUN 1927 LANDSKANSLI

2 KR. STÄMPEL TVÅ KRONOR
SKARABORGS -2 JUN 1927 LANDSKANSLI

1 KR. STÄMPEL EN KRONA
SKARABORGS -2 JUN 1927 LANDSKANSLI

Stämpel Fem kronor.

D. 5 N:o D: N:o 14-43.
1927.

SKARABORGS LÄNS
28 MAJ 1927
LANDSKANSLI

Till

Konungens Befallningshafvande i Skaraborgs län.

*Undertecknad*e *få härmed vördsamt anhålla om förordnande för en statens landtbruksingenjör att jämlikt gällande dikningslag förrätta syn i och för* reglering af den s. k. Lillaån *i ändamål att torrlägga vattenskadade marker tillhörande* Torsbo Kyrkoskogen St. o L:a Simmerud *uti* Rödesand m.fl. *socken och* Stallerhult Dammarken *härad* i Korsberga och Fröjereds socknar, Vartofta härad

Närmaste skjutsstation till förrättningsstället är

och närmaste järnvägsstation Korsberga

Meddelanden angående förrättningen ställas till August Johansson *under adress* Rödesand, Korsberga

Uppgift på öfriga delägare, hvilka anses beröras af företaget, finnas å omstående sida.

Rödesand, *den* 27 Maj 1927

Aug. Johansson

Vänd!

21.

Sökande:

~~Uppgift på intressenterna i företaget:~~

	Innehafvarens namn:	Hemmanets eller byns namn:
1^{4}	Karl Hallgren	Rödesand
1^{10}	Ture Johansson	Rödesand
1^{8}	Aug Johansson	Rödesand
1^{11}	Per Anderson	Rodesand
1^{9}	Oskar Bro	Rödesandi
1^{3} 1^{3}	August Jonsson	L.a. Sänneryd
1^{2}	Albert Sahlin	Kyrkoskogen

Bil. G^{I} 22.

Undertecknad förklarar sig härmed på det bestämdaste motsätta sig och bestrida kanaliseringen af Lillån i Korsberga socken af Vartofta härad mellan den s.k. Stallabron (vid Kantebo) och Mölebo bro. Mina mader vid nämnda å ha för mig betydelse endast som slåtter- och betesmark. Den enda torrläggning af dem, som för mig är önskvärd eller ekonomisk och som äfven är tillräcklig, är rensning i själfva åfåran vid möjligen förefallande behof. För öfrigt ligga maderna så långt från gården, att redan af detta skäl någon odling af dem ej kan ifrågakomma. I hvarje fall bestrider jag att kanaliseringenaf den del af ån, som ligger inom Korsberga s:n (således mellan Stallabron och Mölebo bro) och omkanaliseringen af åsträckan från Stallabron söderut förenas till ett enda företag. Då kanaliseringen af den sistnämnda för mer än 20 år sedan företogs, skildes från detta företag uttryckligen den del af Lillån, som ligger N. om Stallabron. Att detta särskiljande alltjämt upprätthålles yrkar jag så mycket bestämdare, som kanalen S. om Stallabron, hvilken naturligen afser en fullständig torrläggning af vidliggande marker, och hvilken markägarne förbundit sig att i all framtid underhålla, numera igenslammats och därför ej kan fylla sitt ändamål.

Dannemarka Korsberga den 12 juni 1928.

David Johansson

Bil. G II

Undertecknade förklara sig härmed på det bestämdaste motsätta sig och bestrida kanaliseringen af Lillån i Korsberga socken (Vartofta härad) mellan den s.k. Stallabron och Mölebo bro. Våra mader vid nämnda å ha för oss betydelse endast såsom slåtter- och betesmark. Den enda torrläggning af dem som för oss är önskvärd eller ekonomisk och som äfven är tillräcklig är rensning i själfva strömfåran vid möjligen förefallande behof.

I hvarje fall bestrida vi, att kanaliseringen af den del af ån, som ligger inom Korsberga s:n (således mellan Stallabron och Mölebo bro) och omkanaliseringen af åsträckan från Stallabron söderut förenas till ett enda företag. Då kanaliseringen af den sistnämnda för mer än 20 år sedan företogs, skildes från detta företag uttryckligen den del af Lillån, som ligger N. om Stallabron. Att detta särskiljande alltjämt upprätthålles yrka vi så mycket bestämdare, som kanalen S. om Stallabron, hvilken naturligen afser en fullständig torrläggning af vidliggande marker, och hvilken markägarne förbundit sig att i all framtid underhålla, numera igenslammats och därför ej kan fylla sitt ändamål.

Korsberga den 11 juni 1928

David Johansson
J. Sten
August Karlsson
August Andersson
Fritz Jansson

Hjalmar Malmström
Konrad Josefsson
Gustaf Andersson
Enock Pettersson
David Andersson
Oskar Johansson

24.

Bil. G III

Till närmare förtydligande av vad vi anfört vid sammanträdet den 13 juni förra året vilja vi tillägga

Om eller i vad mån vi själva inse betydelsen av att Libån fridlyses som naturminne är i detta sammanhang utan betydelse. Då K. Vetenskaps-Akademien anser att nämnda fridlysning är väl motiverad, så är för oss saken därmed avgjord, och vi förklara härmed, att vi önska, att denna fridlysning, vartill vi förut givit vårt samtycke, verkligen kommer till stånd, varmed följer att nu begärda kanalisering eller rensning av Libån ej blir utförd. - En omständighet för sig är, att vi alltjämt äro fullt övertygade om att en dylik kanalisering eller rensning är onödig och för oss skulle bliva högeligen oekonomisk.

Med anledning av innehållet i § 5 av protokollet vid synneförrättningen den 13 juni 1928 vilja vi framhålla, att vi instämma i Skaraborgs läns Naturskyddsförenings yrkande om ifrågavarande områdes fridlysning som naturminne oberoende av den båtnad, som företaget enligt värdering kan lämna.

Innehavaren befullmäktigas att framlämna denna handling på Sammanträdet den 24 maj 1929

David Andersson
August Andersson
Enock Pettersson
Gustaf Andersson
Oskar Johansson

David Johansson
J. Stén
August Karlson
Fritz Jansson
Hjalmar Malmström

Bil. H. II 25.

Till det sammanträde, som utlysts att äga rum den 13:e innevarande juni rörande begärd kanalisering af vissa delar af Lillån inom Korsberga och Fröjereds socknar, Vartofta härad, får Skaraborgs Läns Naturskyddsförening anföra följande:

Genomförandet af nämnda företag skulle, hvad beträffar det ännu ej kanaliserade området från Mölebo bro i N. till den s.k. Stallabron i S., medföra en betydande förlust för landets växtvärld, i det att förhållandena därinom äro så egenartade, att Föreningen gjort ansökan hos Kungl. Maj:ts Befallningshafvande om områdets fridlysning enligt lagen om naturminnesmärken. Denna ansökan, hvilken Kungl. Vet. Akademien tillstyrkt såsom "väl motiverad" är ännu ej afgjord. På denna grund bestrider Föreningen alltjämt företagets genomförande.

Skara den 7 juni 1928.

R. Larsson, f. d. rektor,
Skaraborgs läns naturskyddsförenings v. ordf.

–

I anslutning till ofvanstående skrifvelse från Skaraborgs Läns Naturskyddsförening få undertecknade bestrida den begärda kanaliseringens utförande; hvarjämte vi vilja framhålla, att enligt vår bestämda uppfattning kostnaderna för det planerade företagets genomförande äro allt för höga i förhållande till båtnaden.

Korsberga den 12 juni 1928.

David Johansson
J. Sten
August Karlsson
August Andersson
Fritz Jansson

Hjalmar Malmström
Konrad Josefson
Gustaf Andersson
Enock Pettersson
David Andersson
Oskar Johansson

Till

f.d. Rektor R. Larsson

Skara.

Vid syneförrättningssammanträde i Korsberga den 13 juni d.å. i fråga om torrläggning av mark tillhörande Rödesand m.fl. fastigheter utmed Lillån i Korsberga och Fröjereds socknar framlämnades och togs till protokollet en av Eder i egenskap av Skaraborgs läns naturskyddsförenings vice ordförande undertecknad skrivelse, vari bl.a. framhölls, att företagets genomförande kunde väntas medföra "en betydande förlust för landets växtvärld", varför företagets genomförande bestreds.

För att synemännen må bli i tillfälle att lagligen pröva det sålunda gjorda yrkandet, får jag anhålla, att Ni snarast möjligt och senast före innevarande månads utgång ville närmare precisera motiveringen till yrkandet. Av särskild vikt är därvid, att möjligast fullständig uppgift lämnas om den eller de växtarter av betydelse, som kunna förväntas bliva genom bättre torrläggning skadade.

Skara den 4 juli 1928.

I tjänsten

Sven Hallin

H III.

Till
Herr Lantbruksingeniör
Sven Hallin
Skara

I Vattenlagen kap. 10 § 42 förekommer: "– – – eller kan företag, som i 32 § 1–3 mom. eljest avses, antagas beröra allmänna intressen av någon betydelse, skall avskrift av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen utan dröjsmål av förrättningsmannen översändas till K. Kammarkollegiet, som har att, där det prövas nödigt, föra talan för tillgodoseende av de allmänna intressen, som kunna vara i fråga."

Härmed ber jag få göra en förfrågan, om Ni i egenskap av förrättningsman för begärd torrläggning av viss del av Lillån i Korsberga s:n översänt avskrift av ovannämnda handlingar jämte kungörelsen till K. Kammarkollegiet.

Vad angår preciseringen av motiveringen till yrkandet om fridlysning, så är ju sådan (av prof. Sernander och adj. Stalin) bilagd ansökningen om fridlysningen, och K. Vetenskapsakademien har ju förklarat ansökningen väl motiverad.

Skara den 27 juli 1928
R. Larsson
f. d. rektor, v. ordf. i Skarab. läns naturskyddsförening.

V.Ordföranden i Skaraborgs läns Naturskyddsförening
Herr Rektor R.Larsson
Skara.

Med anledning av Eder skrivelse av den 27 sistlidna juli i fråga om syneförrättning rörande Lillån i Korsberga socken får jag meddela, att det ifrågasatta översändandet av vissa förrättningshandlingar till Kungl.Kammarkolegium bland annat på grund av bestämmelserna i 10 kap. 45 § vattenlagen ej torde bli aktuellt, innan begärda upplysningar om den av Naturskyddsföreningen oberopade skadan för landets växtvärld blivit för mig tillgängliga.

Jag ber slutligen få påpeka, att den omständigheten, att Naturskyddsföreningen ingivit vissa handlingar i frågan till Kungl.Vetenskapsakademin icke är tillräcklig för talans bevarande vid ifrågavarande laga syneförrättning. För att den utredning, varpå synemännen komma att grunda sitt utlåtande, må bliva så fullständig som möjligt, får jag därför anhålla, att Naturskyddsföreningen ville utan dröjsmål genom skrivelse till mig precisera sina påståenden. Givetvis möter intet hinder att därvid i avskrift bilägga event. inlagor till Kungl.Vetenskaps-akademien eller annan myndighet.

Skara den 2 aug.1928.

I tjänsten

Till

Herr Lantbruksingenjören
Sven Hallin,
Skara.

Eder skrivelse av den 2 sistl. aug. har bibragt mig den uppfattningen, att Eder anhållan ej torde böra föranleda någon särskild åtgärd från Naturskyddsföreningens sida.

Professor Sernanders och adj. Stalins motiveringar för anhållningen om fridlysning av det ifrågavarande området äro givetvis, såsom förut omnämnts, bifogade denna anhållning. Avskrifter av dessa motiveringar skulle med denna skrivelse hava tillställts Eder, men koncepten till desamma äro mig ej tillgängliga.

Skara den 6 aug. 1928
Med utmärkt högaktning
R. Larsson
v. ordf. för Skarab. läns naturskydds-förening.

F. d. läroverksadjunkten Alfr. Stalin, Skara, befullmäktigas härmed att vid syneförrättnings fortsatta sammanträde i Korsberga kommunalrum fred. den 24 maj 1929 kl. 15 å Skaraborgs läns naturskyddsförenings vägnar framlämna denna skrivelse samt bilagda trenne handlingar (undertecknade: en den 28 juni 1906 av dåv. docenten R. Sernander, en i juni 1927 av Alfr. Stalin och en i maj 1929 av Alfr. Stalin).

I detta sammanhang finner jag mig böra uttala ett beklagande av att ombud från Kungl. Kammarkollegium ej varit i tillfälle att från början kunna följa förrättningens gång och bevaka de allmänna intressena.

Skara den 22 maj 1929.
R. Larsson,
f. d. rektor, Skaraborgs läns naturskyddsförenings v. ordf.

UTLÅTANDE

angående den naturhistoriska, särskilt den botaniska betydelsen af maderna längs Lillån i Korsberga och Fröjered socknar, Västergötland.

I det egendomliga rullstensåslandskap, som utbreder sig utmed västsluttningen af Hökensås, framgår en utpräglad ungefär milslång dalsträckning från Klämmesbo i söder. Bottnen af denna dalgång upptages af mader, genomdragna af den obetydliga Lillån. Deras ~~regul~~vegetation och allmänna naturförhållanden hade jag tillfälle, att i sällskap med Doktor A. Stalin undersöka på sträckan landsvägsöfvergången till Munkebo, Korsberga s:n i N. upp till Klämmesbo, Fröjereds socken i ~~E.~~ S.

De växtsamhällen, som sammansätta dessa mader, äro af mycket växlande natur. Ån själf har den för slättlandets lugna vattendrag vanliga vegetationen af vass- och säfbänkar, näckrossamhällen etc., hvilka högre upp aflöstes af fräken-bottnar. Stränderna däremot hade så mycket mer omväxlande växtvärld Carex-samhällen af olika slag och yppig utbildning, Calamagrostis-formationer, mossängar, löfkärr, Menyanthes-formationer o.s.v.

Hvad som ur botanisk synpunkt gör dessa växtsamhällen så intressanta är deras rikedom på för hela den Svenska floran sällsynta växtformer såsom en del Calamagrostis- och Utricularia-hybrider samt några för särskilt Västergötlands flora sällsynta gäster såsom utom de nämnda ~~En~~Eriophorum gracile etc. Men viktigast äro de genom hela den egendomliga prägel, som i växtgeografiskt hänseende utmärker dem. De ha nämligen i hela sin sammansättning och habitus och än mera genom uppträdandet af vissa enskilda växtformer en för breddgraden synnerligen nordisk karaktär. Sådana former äro exempelvis Salix hastata och depressa, Carex limosa och chordorrhiza, samt ~~En~~Eriophorum gracile.

Förklaringen till denna egendomliga omständighet har man att söka i byggnaden af de torflager, som underlagra dessa växtsamhällen. Ett stycke ofvan bottnen af torfven står ett stubblager, härstammande från en förhistorisk tid, då klimatet var betydligt

Likheten med originalet intyga:
Märtha Dahlström Inga Broon

både varmare och torrare än i nutiden. Ofvan dem kommer ett torflager, direkt bildadt af de växtsamhällen, som än idag med nyss antydd sammansättning återfinnas på madens yta. Det härstammar från en geologiskt taladt sen tid, då klimatet blef fuktigare och kallare och då nordiska mossar och kärrtyper vandrade söderut. (Ett annat exempel från denna trakt på en sådan nordisk nervandring ha vi i förekomsten af Betula nana på en mosse vid Kullebo, en förekomst väl värd att skyddas mot den torftäkt som starkt hotat dess tillvaro).

Vi äga ännu i södra Sverige flera mader och andra därmed besläktade växtsamhällen, som äga en likartad vegetation och samma förhistoria. Men maderna ha på hundratals ställen varit i högre grad än många andra växtsamhällen -platser utsatta för att exploateras af kulturen. De ha nämligen genom sitt läge utmed vattendrag varit lätta att utdika och erbjuda ej sällan odlaren en god jordmån. Det torde därför ej böra karaktäriseras som en öfverdrift, om jag säger, att det vore på hög tid och i all måtto önskvärdt, att man grepe in och sökte för all framtid rädda åtminstone en sträcka av denna naturtyp. Redan om ett årtionde kanske det är för sent och då för alla tider. Och intet tvivel föreligger att just Lillå-sträckan genom sin typiska och omväxlande utbildning härvidlag skulle ur naturhistorisk synpunkt vara synnerligen att rekommendera som ett sådant skyddadt område. Skyddet behöver dessutom tillsvidare ej gälla annat än utdikning och dränering, slåttern skadar mycket litet den fria utvecklingen af naturtypen såsom sådan.

Stenstorp den 28 juni 1906.
Rutger Sernander
Docent, Upsala.

Likheten med originalet intygas:
Märtha Dahlström Inga Broon

Utdrag

26 VIII

Till
Skaraborgs Läns Naturskyddsförenings
Styrelse.

– – – – – – – – – – – – – – – – –

– – – – – – – – – – – – – – – – –

– – – – – – den mellersta delen – från Lillåbron vid Mölebo i N. till Rödesand i S. –
– – – – – – – Äfven om denna del gäller naturligen prof. Sernanders ofvan åberopade utlåtande. Hvad de häri speciellt nämnda växtarterna beträffar kan jag f. n. icke erinra mig, huruvida samtliga finnas just inom denna del af Lillåsträckan, då jag på många år ej återsett densamma. Emellertid förekomma där andra af professor Sernander ej anförda anmärkningsvärda växter, af hvilka jag endast nämner gråal (Alnus incana).

Äfven denna del af Lillån är sålunda enligt min mening i hög grad förtjänt att skyddas.

Skara i juni 1927

Alfr. Stalin

Rätt utdraget, intyga

E. Lindh A. J. Lundh

Ib IX

Till hvad undertecknad förut i föreliggande ärende anfört kunna ett par tillägg göras.

Området i fråga ligger nära gränsen mellan den subatlantiska och den mellanbaltiska provinsen af det mellaneuropeiska floraområdet, och bevarandet härstädes af orörd natur af olika slag *för framtida forskning* är redan härmed motiveradt. För de intressanta relationerna mellan vegetationsområden och floraområden i allmänhet och de syd- och mellansvenska i synnerhet och hvad som däraf ytterligare kan tillämpas på ifrågavarande område hänvisar jag i första hand till *Einar Du Rietz Die regionale Gliederung der skandinavischen Vegetation* (Svenska Växtsociologiska Sällskapets handlingar. *VIII*) samt för specielare uppgifter till *F. Hård af Segerstad Sydsvenska Florans växtgeografiska hufvudgrupper* (1924) samt samme författares *The main features of the floral plantgeography of southern Sweden* (1925) äfvensom *R. Sterner The continental elements of the flora of south Sweden* (1922) och samma författares *Några hufvuddrag i södra Sveriges växtgeografi* (1925. Ymer). — Men icke blott ur mera allmänt växtgeografisk eller floristisk synpunkt (Jfr prof. Sernanders utlåtande) anser jag området i fråga af betydelse; det har en dylik äfven ur mera speciell edafisk och mutationsteoretisk synpunkt.

Exempelvis vill jag nämna uppträdandet härstädes af egendomliga och svårtydda former af *Carices* *distigmaticæ* och *Calamagrostis*.

Skara i maj 1929
Alfr. Stalin.

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	

Bil. I.

Beskrivnings- och värderingslängd.

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
Kassberga socken.					
Mölebo	1^{16}		1/16		J. Sten och K. Josefsson
				1	åker
Dammarska Skattg.	2^{2}		1/2		David Johansson
				2	äng
				3	"
				4	"
				5	"
				6	"
				7	"
				8	"
					Summa
Danemarksa	1^{1}		1		Dens.
				9	äng
				10	"
					Summa
Tössbo	1^{3}		1/16		Enoch Pettersson
				11	äng
"	1^{4}				Aug. Andersson
				12	äng
				13	"
					Summa
Kyrkeskogen	1^{3}	e 14 hektar.	1/8		Erik Andersson
				14	äng
				15	"
					Summa

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
	37							300	111	-	550	203	50	250	92	50
			23					150	34	50	350	80	50	200	46	-
		1	13					50	56	50	200	226	-	150	169	50
			90					〃	45	-	400	360	-	350	315	-
			86					〃	43	-	400	344	-	〃	301	-
		1	00					〃	50	-	400	400	-	〃	350	-
			82					〃	41	-	400	328	-	〃	287	-
		1	33					150	199	50	500	665	-	〃	465	50
		6	27						469	50		2403	50		1934	00
			38					150	57	-	500	190	-	350	133	-
			32					〃	48	-	700	224	-	550	176	-
			70						105	-		414	-		309	-
			63					150	94	50	350	220	50	200	126	-
			49					50	24	50	200	98	-	150	73	50
			17					150	25	50	400	68	-	250	42	50
			66						50	-		166	-		116	-
			18					150	27	-	400	72	-	250	45	-
			31					50	15	50	400	124	-	350	108	50
			49						42	50		196	-		153	50

39 -

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
Kyrkeskogen	1^{2}	=14 hektar -	1/8		Albert Sahlén
				16	äng
				17	"
					Summa
Lilla Sånneryd	1^{13}	=10 hektar -	13/256		Aug. Jansson
				18	äng
" "	1^{12}		13/256		Dens.
				19	äng
" "	1^{6}		13/128		Oskar Johansson
				20	äng
" "	1^{5}		13/128		David Andersson
				21	äng
				22	"
				23	"
					Summa
Stora "	2^{6}		1/8		Frits Jansson
				24	äng
				25	"
					Summa
" "	2^{3}		1/6		Fredrik Anderssons st.
				26	äng
				27	"
				28	"
					Summa

Areal Åker Har	 ar	 Äng och odlingsmark Har	 ar	 Annan duglig mark Har	 ar	 Impediment och högl. mark Har	 ar	Nuvarande värde pr har Kr.	 pr ägofigur Kr.	 öre	Blivande värde pr har Kr.	 pr ägofigur Kr.	 öre	Förbättringsvärde pr har Kr.	 pr ägofigur Kr.	 öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
		1	01					50	50	50	400	404	-	350	353	50
			06					250	15	-	600	36	-	350	21	-
		1	07						65	50		440	-		√374	50
			59					50	29	50	400	236	-	350	√206	50
			35					50	17	50	400	140	-	350	√122	50
			29					50	14	50	400	116	-	350	101	50
			11					250	27	50	600	66	-	350	38	50
			51					50	25	50	400	204	-	-	178	50
			11					250	27	50	600	66	-	-	38	50
			73						80	50		336	00		255	50
			12					250	30	-	600	72	-	350	42	-
			68					50	34	-	400	272	-	-	238	-
			80						64	-		344	-		280	-
			56					50	28	-	400	224	-	350	196	-
			53					100	53	-	350	185	50	250	132	50
			10					200	20	-	500	50	-	300	30	-
		1	19						101	-		459	50		358	50

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning	
1	2	3	4	5	6	
Stallerhult	1^3		1/4		Johan Persson o V. Andersson	
				29	äng	III
				30	" "	IV
					Summa	
"	1^2		1/4		Dess.	
				31	äng	IV
Rösand	1^8 ✓ J kultas.		77/1536		Aug. och Alfr. Johansson	
				32	åker	IV
				33	" "	III
					Summa	
"	1^9		77/1536		Oskar Bro	
				34	åker	III
"	1^4		11/384		Karl Hallgren	
				35	åker	II
"	1^{11}		5/288		Per Andersson	
				36	åker	III
"	1^{10}				Ture Johansson	
				37	åker	III
Fröjereds socken Stallerhult Lilla	1^2		1/4		Hjalmar Tidkvist	
				38	äng	III
				39	" "	IV
					Summa	

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
			57					200	114	-	500	285	-	300	171	-
			81					150	121	50	500	405	-	350	283	50
		1	38						235	50		690	-		454	50
			50					150	75	-	500	250	-	350	175	-
	48							150	72	-	700	336	-	550	264	-
	45							250	112	50	700	315	-	450	202	50
	93								184	50		651	-		466	50
	70							250	175	-	700	490	-	450	315	-
	88							300 ~~250~~	264 ~~220~~	- -	700	616	-	400 ~~450~~	352 ~~396~~	- -
	45							250	112	50	700	315	-	450	202	50
	10							250	25	-	700	70	-	450	45	-
			20					250	50	-	600	120	-	350	70	-
			56					150	84	-	500	280	-	"	196	-
			76						134	-		400	-		266	-

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
Kantebo	1^1		1/2		kommunitetets arr. E. Andersson
				40	åker
				41	äng
				42	åker
				43	tomt
				44	~
				45	~
					Summa
Kisebo	1^1		1/2		A. Jonssons st. m. fl.
				46	åker
				47	~
				48	~
					Summa
Kullabo	1^2		7/40		Karl Johansson
				49	åker
				50	~
					Summa
-	1^3		3/40		Gustava Anderssons st.
				51	åker

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
	33							250	82	50	700	231	-	450	148	50
			82					150	123	-	700	574	-	550	451	-
	22							350	77	-	700	154	-	350	77	-
	04							250	10	-	700	28	-	450	18	-
1	87							~	467	50	~	1309	-	~	841	50
1	02							300	306 ~~255~~	- ~~-~~	~	714	-	400	408 ~~459~~	- -
3	48		82						1015 1066	- -		3010	-		~~1995~~ 1944	~~00~~ -
	57							250	142	50	700	399	-	450	256	50
1	57							350	549	50	700	1099	-	350	549	50
	10							650	65	-	~	70	-	50	5	-
2	24								757	00		1568	00		811	00
	42							650	273	-	700	294	-	50	21	-
	40							~	260	-	~	280	-	~	20	-
	62								533	-		574	-		41	-
	93							350	325	50	700	651	-	350	325	50

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
					Sammandrag
Korsberga s:n.					
Mölebo	1^{16}		1/16	1	J. Sten och K. Josefsson
Dannemarks Skattg.	2^{2}		1/2	2-8	David Johansson
〃 〃	1^{1}		1	9-10	Dens.
Tossbo	1^{3}		1/16	11	Enoch Pettersson
〃	1^{4}			12-13	Aug. Andersson
Kyrkeskogen	1^{3}		1/8	14-15	Erik Andersson ✓
〃	1^{2}		1/8	16-17	Albert Sahlén ✓
L:a Sännaryd	1^{13}		13/256	18	Aug. Jansson ✓
〃 〃	1^{12}		13/256	19	Dens.
〃 〃	1^{6}		13/128	20	Oskar Johansson
〃 〃	1^{5}		13/128	21-23	David Andersson
Stora 〃	2^{6}		1/8	24-25	Fritz Jansson
〃 〃	2^{3}		1/6	26-28	Fredrik Anderssons st.
Stallerhult	1^{3}		1/4	29-30	Johan Persson o. V. Andersson
〃	1^{2}		1/4	31	Dens.
Rösand	1^{8}		77/1536	32-33	Aug. och Alf. Johansson
〃	1^{9}		77/1536	34	Oscar Bro
〃	1^{4}		11/384	35	Karl Hallgren
〃	1^{11}		5/288	36	Per Andersson
〃	1^{10}			37	Ture Johansson
Fröjereds socken.					
Stallerhult L:a	1^{2}		1/4	38-39	Hjalmar Tidkvist
Kantebo	1^{1}		1/2	40-45	kommisterbost. ass. E. Andersson
Hisebo	1^{1}		1/2	46-48	A. Jonssons st. m. fl.
Kullabo	1^{2}		7/40	49-50	Karl Johansson
〃	1^{3}		3/40	51	Gust. Anderssons st.
					Summa

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
	37								111	-		203	50		92	50
		6	27						469	50		2403	50		1934	-
			70						105	-		414	-		309	-
			63						94	50		220	50		126	-
			66						50	-		166	-		116	-
			49						42	50		196	-		153	50
		1	07						65	50		440	-		V 374	50
			59						29	50		236	-		V 206	50
			35						17	50		140	-		122	50
			29						14	50		116	-		101	50
			73						80	50		336	-		255	50
			80						64	-		344	-		280	-
		1	19						101	-		459	50		358	50
		1	38						235	50		690	-		454	50
			50						75	-		250	-		175	-
	93								184	50		651	-		466	50
	70								175	-		490	-		315	-
	88								264 ~~220~~	- ~~-~~		616	-		352 ~~396~~	- ~~-~~
	45								112	50		315	-		202	50
	10								25	-		70	-		45	-
			76						134	-		400	-		266	-
3	48		82						1066 ~~1015~~	- ~~-~~		3010	-		1944 ~~1995~~	- ~~-~~
2	24								757	-		1568	-		811	-
	82								533	-		574	-		41	-
	93								325	50		651	-		325	50
10	90	17	23						5132 ~~5037~~	- ~~-~~		14960	-		9828 ~~9923~~	- ~~-~~

Korsberga den

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6

24 maj 1929.

Fred Hallin

Axel Jönsson K. J. Andersson

Bilaga 7L 48.

Jordersättningslängd.

Fastighet	Ägares namn	Läge pål. n:r	Antal m²	Pris pr m²	Kronor	Summa Kronor
1	2	3	4	5	6	7
Målebo	J. Ström o K. Josefsson	1+10 - 3+70	200	6		12 -
"	Fr. Ström	1+10 - 3+10	160	6		9 60
"	H. Malmström	3+10 - 3+70	50	6		3 -
Tössbo	E. Pettersson	4+40 - 6	400	4		16 -
"	Aug. Andersson	6 - 8+20	550	2		11 -
Kyrkeskogen	Erik Andersson	8+20 - 9+50	320	4		12 80
"	A. Sahlén	9+50 - 11+50	500	4		20 -
Lilla Sämmaryd	Aug. Jonsson	11+50 - 14+40	430	4		17 20
" "	Oskar Johansson	14+40 - 15+40	150	4		6 -
" "	David Andersson	15+40 - 16+60	180	4		7 20
Stora "	Frits Johansson	16+60 - 19+90	500	4		20 -
" "	F. Anderssons st.	19+90 - 22+70	420	4		16 80
Stallerhult	J. Persson o V. Andersson	22+70 - 26+40	550	5		27 50
D:o "	Hjalmar Tidkvist	26+40 - 27+70	200	5		10 -
Dannemarken	David Johansson	3+70 - 26+50	4050	4	162 -	
"	Dens.	26+50 - 28+80	350	6	21 -	183 -
Kantebo	arr. Emil Andersson	27+70 - 37+20	750	7		52 50
Hisebo	A. Janssons st.	37+20 - 39	90	7		6 30
Rösand	Aug. Johansson	28+80 - 32	320	7		22 40
"	Oskar Bro	32 - 34+40	240	7		16 80
"	Karl Hallgren	34+40 - 36+40	200	7		14 -
"	Per Andersson	36+40 - 38+20	90	7		6 30
"	Ture Johansson	38+20 - 38+60	20	7		1 40
		Summa				491 80

Korsberga den 24 maj 1929.

Sven Hallin.

Axel Jonsson Vif. Andersson

Bilaga L.

ARBETSBESKRIVNING.

Innan arbetet påbörjas, skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas.

Vid arbetets utförande iakttages.

att förekommande dikeskrökar ej få göras skarpa, utan böra i möjligaste mån uträtas eller avrundas;

att där dike går i rågång, bör grävningen så verkställas, att rågången och dikets mittlinje komma att sammanfalla;

att vägbana, bebyggd tomt eller trädgård ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord.

Korsberga den 24 maj 1929

Sven Hallin

50.

Bilaga M.

Kostnadsförslag.

Timpenning: 0.70 Kronor.

Läge	Längd m.	Arbete, jordmån m. m.	Antal	à pris	Kostnad		Kostnad		Summa	
					Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7		8	
		Kanalen A-B.								
0 - 10	1000	slammjord	1460	0.60	876	-				
		sten och grus	510	1.50	765	-				
10-20	1000	slammjord	2870	0.60	1722	-				
20-30	1000	D:o	3370	0.60	2022	-				
30-38+60	860	D:o	1670 ~~1720~~	0.60	1002 - ~~1032~~	-	6387 - ~~6417~~	-		
	3860	tillägges c:a 10%					641	20		
		jordersättning enl. bil.					491	80	7520 - ~~7550~~	-
		Summa kronor							7520 - ~~7550~~	-

Korsberga den 24 maj 1929

Sven Hallin

51.

6.

Översiktskarta.

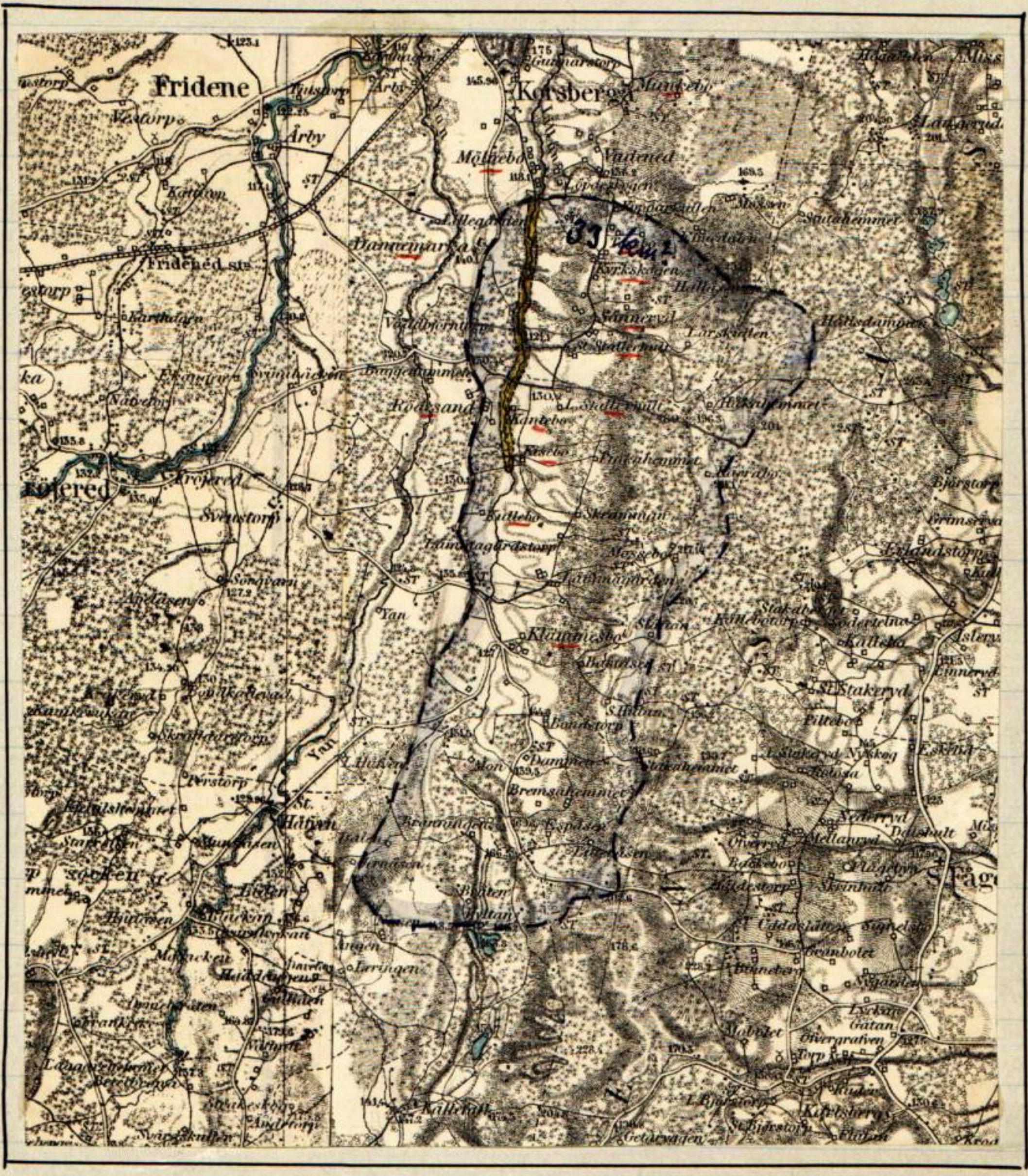

Skala = 1:100000.

Bilaga N.

Utlåtande vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län.

Ifrågavarande företag, som avser fördjupning och utvidgning av en i nordlig huvudriktning flytande större bäck, kallad Lillån, igenom och från vattenskadade marker belägna 1.5–5.5 km. söder om Korsberga kyrka, inom sektion n:r 1 av Nederbördsområde n:r 140, i och för ernående av bättre torrläggning och ökad avrinningsförmåga, är enligt bestämmelserna i 7 kap. vattenlagen att anse såsom vattenavledning. Belägenheten framgår av omstående översiktskarta, där torrläggningsområdet är utmärkt med gul färgläggning och vattensamlingsområdets gränser med en blå linje.

Över den till uppgrävning ifrågasatta avloppssträckan hava profil- och sektionsritningar upprättats, utvisande förhållandena vid undersökningstillfället, varjämte de närmast berörande vattenskadade markerna avfattats å [illegible] karta. Av undersökningen har framgått att dessa marker på grund av bäckfårans otillräcklighet och starka igenväxning dels ofta bliva skadade av översvämningar och dels ej heller vid medelvattenstånd komma på tillfredsställande nivå av vattnet. Å nivåkartan är den till uppgrävning föreslagna avloppssträckan utmärkt med dubbla röda linjer och de röda bokstäverna A–B.

Vattensamlingsområdet har uttagits å Generalstabens karta och befunnits vid A utgöra 33 km² och vid 27+70 22 km². Då området till största delen utgöres av skogs- och mossmarker har exceptionell högvattenmängd antagits ej komma att överstiga 125 liter pr sekund och km². Vanlig högvattenmängd beräknas uppgå till 80 liter pr sekund och km² och medelvattenmängd under vegetationsperioden till 10 liter pr sekund och km². Beräknade blivande vattenstånd i avloppet efter fördjupningen har å profilritningen angivits med streckade blå linjer. Som härav framgår kommer även efter företagets utförande att kvarstå viss risk för översvämning vid mer än normalt högvatten av en del marker nedanför påle 28. Utredningen har nämligen givit vid handen att en mera fullständig torrläggning av de sist nämnda markerna icke kan väntas bliva ekonomiskt lönande. Då emellertid de översvämningar, som även efter företagets utförande kunna väntas där inträffa, ~~torde~~ bliva sällan förekommande och relativt kortvariga, torde dessa marker bliva tillräckligt torrlagda för en rationell betes kultur. Vad beträffar torrläggning vid medelvatten efter företagets utförande, blir densamma även för en del lågt liggande marker ovanför påle 28 mindre än 1.2 meter, då kraftigare torrläggning av ekonomiska skäl ej ansetts påkallad.

Den mark, för vilken vattenavledningen medför båtnad och som alltså skall ingå i företaget, begränsas å nivåkartan av en streckad svart linje, så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i den till uppgrävning avsedda avloppsstråckan.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden hava synemännen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning. Resultatet föreligger i detalj i den bilagda värderingslängden.

Vad beträffar ~~[illegible]~~ av Skaraborgs Läns Naturskydds förening genom dess vice ordförande gjorda invändningar mot företagets utförande (bil. 37), hava synemännen, som av skriftväxtingen i ärendet (bil. A^{II-V}) framgår, icke haft tillräckliga upplysningar om innebörden av Naturskyddsföreningens yrkande att tillgå för att kunna föranstalta om en annars önskvärd realprövning av detsamma.

Den å kartan avsattade och enligt värderingslängden förbättrade marken är att anse såsom en torrläggningssamfällighet, för vilken skäl till uppdelning i olika avdelningar ej förefinnas.

Kostnaderna för företagets utförande skola sålunda fördelas på delägarna i förhållande till båtnaden för envars och ens mark. Den sålunda beräknade deltagningsskyldigheten finnes för varje fastighet angiven i kolumn 17 av kostnadsfördelningslängden, där den är angiven i procent av kostnaderna för hela företaget. Den häremot svarande delen av den beräknade kostnaden framgår av kolumn 16.

Kostnaderna för avloppets underhåll skola fördelas efter samma grunder, som för färdigställandet angivits, dock med undantag för den del av avloppet, som ligger söder om den s. k. Stallabron vid 27+70, ~~vars~~ vilken avloppssträckas underhåll, sedan den är förflyttad efter företagets färdigställande, åter skall åvila det äldre torrläggningsföretag, som detta underhåll för närvarande åligger.

Av företaget beröres endast en vägövergång, nämligen den ovan nämnda bron vid 27+70 för där befintlig allmän väg. Denna bro måste fördjupas minst 0.50 meter så att blivande botten ej kommer att ligga högre än 5.07 meter över jämförelseplanet på sätt å profil- och sektionsritning med rött angivits. Då bron, såvitt hittills kunnat utrönas, ostridigt i sin helhet tillkommit efter år 1880 och då dess fördjupning erfordras för torrläggning till 1.2 meters djup av ovanför liggande åker och äng, som jämväl vid tidpunkten för brons tillkomst var att hänföra till sådant ägoslag, skall det, ~~åligg~~ jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 8 § vattenlagen, åligga Dimbo tingslags vägstyrelse att bekosta fördjupningen i fråga, vägstyrelsen obetaget att själv ombesörja arbetet eller överlåta detsamma på vattenavledningsföretaget. I förra fallet bör arbetet så bedrivas att föreskriven genomloppsöppning är färdigställd inom tre månader efter det nedanför liggande avloppssträcka färdiggrävts och meddelande härom kommit vägstyrelsen tillhanda vid äventyr att företaget annars på vägstyrelsens bekostnad utför arbetet.

För mark, som åtgår till avloppets utvidgning, skall ersättning gäldas med belopp, som finnas angivna i den bilagda jordersätt-

57.

ningslängden.

För mark, som tages i anspråk såsom upplagsplats för ur avloppet uppschaktad jord och sten, skall ersättning gäldas med den täckta markens fulla värde efter företaget enligt värderingslängden. Denna skada skall, då snart företaget fullbordats, genom arbetsstyrelsens försorg uppskattas av sakkunnig person och därefter omedelbart ersättas. I brist på åsämjande vid val av värderingsman skall uppskattningen verkställas av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör ~~och där efter~~ eller den han i sitt ställe sätter.

Avgift, varom förmälas i 11 kap. 95 § vattenlagen, skulle understiga 10 kronor och behöver förty ej erläggas.

Kostnaderna för syneförrättningen skola fördelas efter samma grunder, som för ~~[illegible]~~ grävningskostnaderna angivits, med belopp, som återfinnas i kolumn 18-19 av kostnadsfördelningslängden, men förskjutas nu av sökandena.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen få synemännen i fråga om företaget ytterligare bestämma:

att det skall, därest sökandena önska fullfölja detsamma, utgöras i fullständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med därtill hörande handlingar och ritningar;

att ur avloppet uppschaktad jord och sten skall läggas minst 0.6 meter från avloppets kanter och med en lutning mot dessa icke överstigande 1:1 varjämte nödiga öppningar för ytvattnets framsläppande böra anordnas;

att under arbetstiden vatten ej får uppdämmas eller påsläppas på sätt, att skada uppstår;

att arbetena för företagets utförande böra genom entreprenad överlåtas på känd för skickad person;

att arbetena må begynna, så snart detta utlåtande vunnit laga kraft samt böra vara bragta till slut före utgången av år 1931;

att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör;

att avloppssträckan ovanför Stallabron skall vara i fullgott skick, när underhållet av denna sträcka överlåtes på det äldre företaget, samt

att företaget skall benämnas "Lillåns vattenavledningsföretag av år 1929".

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens Vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § Vattenlagen skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

Korsberga den 24 maj 1929
I tjänsten
Sven Harmi

Biträdande gode män:

Axel Jönsson   K. J. Andersson

Kostnadsför-

Hemmanstal	Registernummer	Littera å kartan	Socken Hemman och jordägare	Sökande och med dem likställda	Ägofigur	Markens uppskattade värde Nuvarande värde Kronor	 Blivande värde Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
			Korsberga socken				
1/16	1^{16}		Karl. G. Hermansson (Hugo [illegible]) Mölebo. J. Sten o. K. Josefsson	J. kl.	1	111.-	203.50
1/2	2^{2}		Torvald Johansson Dannemarka Skatteg. David Johansson	kl.	2 - 8	469.50	2403.50
1	1^{1}		Dens. Dannemarka "	"	9 - 10	105:-	414:-
1/16	1^{3}		Samuel Jonsson Torsbo Enoch Pettersson	kl.	11	94.50	220.50
	1^{4}		Paul Pettersson " Aug. Andersson	kl.	12 - 13	50:-	166:-
1/8	1^{3}		Karl Eriksson Kyrkeskogen Erik Andersson		14 - 15	42.50	196:-
1/8	1^{2}		Gösta Sahlén " Albert Sahlén	Ⓢ	16 - 17	65.50	440:-
13/256	1^{13}		Gustav Jonsson L:a Sämmeryd Aug. Jonsson	Ⓢ	18	29.50	236:-
13/256	1^{12}		Dens. " "	"	19	17.50	140:-
13/128	1^{6}		Margit Broberg " Oskar Johansson	kl.	20	14.50	116:-
3/128	1^{5}		Sven Andersson " David Andersson	kl.	21 - 23	80.50	336:-
1/8	2^{6}		Ingvar Pettersson Stora " Fritz Jansson	kl.	24 - 25	64:-	344:-
1/6	2^{3}		Sven Andersson " " Fredrik Anderssons st.		26 - 28	101:-	459.50
1/4	1^{3}		Stallerhult Joh. Persson o. V. Andersson	P. kl.	29 - 30	235.50	690:-
1/4	1^{2}		Carl Persson Carl Andersson " " "	(V.A. gem.sek.)	31	75:-	250:-
77/1536	1^{8}		Erik Larsson Rösand Aug. och Alfr. Johansson	(Aug. S.)	32 - 33	184.50	651:-
77/1536	1^{9}	18	Folke Eriksson " Oscar Bro	Ⓢ	34	175:-	490:-
11/384	1^{4}		Sten Cronnholm " Karl Hallgren	Ⓢ	35	~~220:-~~ 264:-	616:-
5/288	1^{11}		Dens " Per Andersson	Ⓢ	36	112.50	315:-
	1^{10}		Dens " Ture Johansson	Ⓢ	37	25:-	70:-
			Fröjereds socken				
1/4	1^{2}		Reije Tidqvist Stallerhult L:a Hjalmar Tidkvist		38 - 39	134:-	400:-
1/2	1^{1}		Lennart Johansson, Börje Gustavsson Kantebo Komministerbost. arr. E. Andersson		40 - 45	~~1015:-~~ 1066:-	3010:-
1/2	1^{1}		Desamma Kisebo A. Jonssons st. m. fl.		46 - 48	757:-	1568:-
7/40	1^{2}		Olle Johansson Kullabo Karl Johansson		49 - 50	533:-	574:-
3/40	1^{3}		Gunnar Larssons dödsbo " Gust. Anderssons st. Ava	Gunna kl.	51	325.50	651:-
			Summa			~~5037:-~~ 5132:-	14960:-

61.

Bilaga O.

delningslängd

Förbättringsvärde	Beräknad andel i kostnaden för företagets avdelningar						Delaktighet i kostnaderna för			
							företagets utförande		Syneförrättningen	
Kronor							Beräknad kostnad kronor	Procent av verkl. kostnad	Kr.	öre
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
92.50							70.76 ~~70.37~~	0.941 ~~0.932~~	6 ~~6~~	66 ~~60~~
1934:-							1479.79 ~~1471.50~~	19.678 ~~19.490~~	139 ~~137~~	32 ~~99~~
309:-							236.43 ~~235.11~~	3.144 ~~3.114~~	22 ~~22~~	26 ~~05~~
126:-							96.41 ~~95.89~~	1.282 ~~1.270~~	9 ~~8~~	08 ~~99~~
116:-							88.73 ~~88.26~~	1.180 ~~1.169~~	8 ~~8~~	35 ~~28~~
153.50							117.46 ~~116.80~~	1.562 ~~1.547~~	11 ~~10~~	06 ~~95~~
374.50							286.59 ~~284.94~~	3.811 ~~3.774~~	26 ~~26~~	98 ~~72~~
206.50							158.00 ~~157.11~~	2.101 ~~2.081~~	14 ~~14~~	88 ~~73~~
122.50							93.70 ~~93.17~~	1.246 ~~1.234~~	8 ~~8~~	82 ~~74~~
101.50							77.68 ~~77.24~~	1.033 ~~1.023~~	7 ~~7~~	31 ~~24~~
255.50							195.52 ~~194.41~~	2.600 ~~2.575~~	18 ~~18~~	41 ~~23~~
280:-							214.24 ~~213.06~~	2.849 ~~2.822~~	20 ~~19~~	17 ~~98~~
358.50							274.33 ~~272.78~~	3.648 ~~3.613~~	25 ~~25~~	83 ~~58~~
454.50							347.80 ~~345.79~~	4.625 ~~4.580~~	32 ~~32~~	75 ~~43~~
175:-							133.93 ~~133.18~~	1.781 ~~1.764~~	12 ~~12~~	61 ~~49~~
466.50							356.97 ~~354.92~~	4.747 ~~4.701~~	33 ~~33~~	61 ~~28~~
315:-							241.02 ~~239.64~~	3.205 ~~3.174~~	22 ~~22~~	69 ~~47~~
352.- ~~396:-~~							269.37 ~~301.32~~	3.582 ~~3.991~~	25 ~~28~~	36 ~~26~~
202.50							154.91 ~~154.09~~	2.060 ~~2.041~~	14 ~~14~~	58 ~~45~~
45:-							34.44 ~~34.20~~	0.458 ~~0.453~~	3 ~~3~~	25 ~~21~~
266:-							203.49 ~~202.41~~	2.706 ~~2.681~~	19 ~~18~~	16 ~~98~~
1944.0 ~~1995:-~~							1487.46 ~~1517.93~~	19.780 ~~20.105~~	140 ~~142~~	04 ~~34~~
811:-							620.55 ~~617.06~~	8.252 ~~8.173~~	58 ~~57~~	42 ~~87~~
41:-							31.36 ~~31.18~~	0.417 ~~0.413~~	2 ~~2~~	95 ~~92~~
325.50							249.06 ~~247.64~~	3.312 ~~3.280~~	23 ~~23~~	45 ~~22~~
9828.- ~~9923:-~~							7520.- ~~7550.-~~	100.000 ~~100.000~~	708 ~~708~~	- ~~-~~

Horsberga del

24 maj 1929.

Sven Hallin

Axel Jonsson K. J. Andersson

63.

ARVODESRÄKNING

för laga syneförrättning angående Lillåns Vattenavledningsföretag av år 1929 i Korsberga och Fröjereds socknar

~~*socken*~~ *och* Skaraborgs *län,*

upprättat enligt nedanstående §§ i lantbruksingenjörstaxan av den 31 december 1920.

År och månad	*Dag*	*A r b e t e*	*Antal*	*à kr.*				
					Kr.	*öre*	*Kr.*	*öre*
1	2	3	4	5	6		7	
		Kallelser och kungörelser, *§ 5, st.*	64	0,50			32	—
		Ägomätning: *i skala 1:4000, §§ 6—9,*						
		a) för mätningsområdets gränser enl. tariff I,						
		1) i åker, raklinje km.		1,50				
		kroklinje „	3.2	3,00	9	60		
		i annan mark, raklinje „		3,00				
		kroklinje „	6.2	6,00	37	20		
		2) för strandsträckor utefter sjö o. vattendrag med bredd över 15 m.						
		i åker, raklinje km.		3,00				
		kroklinje „		5,00				
		i annan mark, raklinje „		5,00				
		kroklinje „		11,00				
		3) för strandsträckor utefter mindre vattendrag, bredd 10—15 meter „						
		i åker, raklinje „		1,00				
		kroklinje „		2,00				
		i annan mark, raklinje „		2,00				
		kroklinje „		5,00				
		b) för mätningsområdets olika ägoslag, ägofigurer och areal enl. tariff II						
		åker, medelareal 61 *ar st.*	18	0.36	6	48		
		har	10.90	0.54	5	89		
		äng och odlingsmark, medelareal 52 *ar st.*	33	0.26	8	58		
		har	17.23	0.42	7	24		
		annan mark och impediment, medelareal ar .... st.						
		har			x	x		
		För mätning i skala 1:2000, 30 % tillägg						
		c) för vattenavlopp enl. tariff III med en medelbredd av $\frac{>15}{\frac{10-15}{<10}}$ *m.*						
		i åker o. d., raklinje km.						
		kroklinje „						
		i annan mark, raklinje „						
		kroklinje „						
		d) för textering, skala o. d., 1:sta regalarket			4	—		
		övriga regalark		1,00				
							78	99
		Överföres					110	99

Obs! 2ggr

64.

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört					110	99
1928		***Avvägning:***						
Mars	22-26	*a) avvägning, längdmätning o. d., §§ 44, mom. 4 ..... dagar*	4	12,00	48	–		
		b) ytavvägning, § 11, mom. 1, tariff IV						
		i öppen mark, medelantal 44 *punkter pr har ..... har*	28.13	0.52	14	63		
		avvägda punkter ..... st.	123	0.04	4	92		
		i annan mark, medelantal ..... punkter pr har ..... har						
		avvägda punkter ..... st.						
		c) begränsningskurva, § 11, mom. 2:						
		i öppen mark ..... km.	9.4	2,50	23	50		
		i annan mark ..... „		5,00			91	05
		***Arealuträkning,** § 13, tariff V, medelareal* 55 *ar, ... st.*	51	0.07	3	57		
		..... har	28.13	0.06	1	69	5	26
		***Ägobeskrivning,** § 14, ägofigurer ..... st.*	51	0,03			1	53
		Markvärdering,						
Juni	13	*a) uppskattning och värdering, §§ 44, mom. 5 ..... dagar*	½	12,00	6	–		
		b) gradtabell eller kurva, § 17, mom. 1,						
		för första kilometern av avlopps längd ..... km.			4	—		
		för övriga kilometer ..... st.	2.9	1,50	4	35		
		c) uträkning därmed av värde pr ytenhet, § 17, mom. 2, värdetal st.	51	0,06	3	06		
		d) uträkning av förbättring eller försämring, § 18 ägofigurer „	51	0,12	6	12	23	53
		***Längdprofil,** § 20, längd skala 1: 4000*						
		a) uppritning enl. tariff VI, 1) nytt avlopp ..... km.	0.7	3,00	2	10		
		2) befintligt avlopp ell. vall ..... „	3.2	3,50	11	20		
		b) antal ritningar ..... st.	1	3,00	3	-	16	30
		***Tvärsektioner** § 22, i skala 1: 100,*						
		vid uppritning av endast befintlig eller ny sektion ..... „	7	0,15	1	05		
		„ „ „ såväl „ som „ „ ..... „	33	0,25	8	25		
		tillägg för m² av våta sektionsarean vid h. v. y. nämligen för „	16	0.15	2	40		
		..... „	7	0.10	0	70		
		..... „	17	0.12	2	04	14	44
		***Hydrografisk utredning,** § 24, ~~grundbelopp~~ ..... dag*	1		12	—		
		för vattenområdets areal ..... km.²		0,02				
							12	-
		***Dimensionsberäkning,** § 25,*						
		a) för öppet avlopp, utan särskild beräkning ..... km.	3.9	3,50	13	65		
		tillägg för särskild beräkning av dimensionerna ..... „	3.9	1,00	3	90		
		„ „ våta sektionsarean vid h. v. y. 0,50 kr. pr m² „						
		nämligen 5 *m² sektion på ..... „*	2.3	2.50	5	75		
		4 *„ „ „ ..... „*	1.6	2.-	3	20		
		..... „ „ „ ..... „						
		b) täckt ledning, 1) inre diameter intill 20 cm. ..... „		6,00				
		2) „ „ över 20 „ ..... „		10,00			26	50
		..... Överföres					301	60

1	2	3	4	5	6		7		
		Överfört					301	60	
		Inritning å kartan av avlopp och vallar, § 27, grundbelopp			1	—			
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan cm.	97	0,03	2	91	3	91	
		Arbetsbeskrivning, § 28, 1:sta sidan			3	—			
		tillägg för övriga sidor st.		2,00	—		3	—	
		Kostnadsberäkning § 29, a) nyanläggning km.	0.7	2,50	1	75			
		därjämte 25 öre pr m^2 av våta sektionsarean vid h. v. y.							
		nämligen 5 m^2 sektion på „	0.7	1.25		88			
		b) vid förändring av befintligt avlopp „	3.2	4,00	12	80			
		därjämte 50 öre pr m^2 av våta sektionsarean vid h. v. y. „	1.6	2.50	4	—			
		lika som tillägget för dimensionsberäkningar	1.6	2.–	3	20			
		c) av kostnadsförslagets slutsumma 0,1 % (broar inberäknat)			7	06	29	69	
		Förslag till bro- och trummbyggnad, §§ 34 och 36							
		1) Enkel bro och trumma. a) för ritarbetet							
		b) för detaljerad kostnadsberäkning							
		c) för grundförstärkning m^2							
		2) Annan bro i två projektioner, a) för dimensionsberäkning		8,00					
		b) för ritarbetet, teoretisk spännvidd m.		1,00					
		och för särskildt konstruerat landfäste st.		4,00					
		c) för kostnadsberäkning, teor. sp. v. m.		0,50					
		och för särskilt konstruerade landfästen st.		4,00					
		Införande av höjdsiffror å plankartan, § 39 „	123	0,01			1	23	
		Ersättningslängd, § 42, grundbelopp			1	50			
		för varje ersättningsbelopp st.	22	0,25	5	50	7	—	
		Utlåtande ~~och betänkande~~, § 43 sid.	8	3,00			24	—	24 –
1928 juni 1929 maj	13 24	**Sammanträden och upprättande av protokoll,** § 44, mom. 1, dagar	1½	12,00			18	—	
		Särskild utredning, § 44, mom. 2 dagar	½	12,00			6	—	
maj	17	**Kostnadsfördelningslängds upprättande,** § 44, mom. 14 „	1	12,00			12	—	
aug	9	**Utredning å länets lantmäterikontor rörande fastighetsgränser, jordregisternummer o. d.** § 44, mom. 15 dagar	1	12,00			12	—	
		Översiktskarta § 41					5		
		Summa kronor					423	43	
		Lösen för:							
		Kopia av plankartan, § 49,							
		1) 1:sta ~~regalark~~et normalbladet			7	—			
		övriga regalark		1,75	~~1~~	~~75~~			
		2) efter kartans skala och ägofigurernas medelareal, tariff VII,							
		skalan 1:4000, medelareal 55 ar ägofigurer st.	51	0.10	5	10			
		har	28.13	0.08	2	25			
		höjning för handkopia å ritpapper, 25 %			1	84			
		Överföres			17	94			

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört			17	94		
		3) insättning av höjdlägestal ... st.	123	0,02	2	46		
		„ „ kanaler och diken, grundbelopp			1	75		
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan, cm.	97	0,05	4	85	27	–
		***Kopia av längdprofil, tvärsektioner samt förslag till broar och trummor å ritpapper,** § 52,*						
		1) enligt tariff VIII i skala 1: 4000,						
		nytt avlopp ... km.	0.7	5,00	3	50		
		ändring av befintligt avlopp ... „	3.2	6,00	19	20		
		2) tvärsektioner, originalritningens belopp med 30 % förhöjning			18	77		
		3) broar och trummor, „ „ „ 30 % „						
		4) för varje med rubrik, skalor o. d. försett blad						
		längdprofilritningar ... st.		3,00				
		tvärsektions- och broritningar ... „	2	5,00	10	–	51	47
		nedsättning för kopia å kalkerväv 25 %						
		***Avskrift av synehandlingarna,** § 55 ... sid.*	50	0,75			37	50
		***Översiktskarta i d:o,** § 41*					5	–
		Summa kronor					120	97
		Övriga förrättningskostnader,						
		Lösen av förordnandet jämte kommissionärsarvode			8	–		
		Annonskostnader ang. sammanträden			38	40		
		Inbindning av förrättningshandlingarne och uppbetalning			8	–	54	40
		Arvode till biträdande förrättningsmannen						
		„ „ „ gode männen enligt egna räkningar					43	20
		Ersättning för hantlangning, materialier o. d. dagsv.	22	3 –			66	–
		Lösen för utdrag ur mantalslängd						
		Summa kronor					163	60
		Sammandrag.						
		Förrättningsmannens arvode					423	43
		Lösen för kopior och avskrift					120	97
		Övriga förrättningskostnader					163	60
		Summa kronor					708	00

598.80

Den, som icke åtnöjes med denna räkning, äger att inom tre månader från nedanstående dag klander därå anställa genom stämning till Vartofta *häradsrätt.*

Korsberga *den* 24 maj *19*29

Statens lantbruksingenjör.

Att sakägarne erhållit en med denna lika lydande räkning betyga:

Aug. Jonsson V. J. Andersson

Kronor .... kvitteras:

.... den .... 19....

Örebro Dagblads Tryckeri - 1927

Protokoll vid återförvisad synesförrättning för torrläggning av mark, tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län.

Den 21 april 1931 i Korsberga kommunalrum.

Till sammanträde denna dag hade sakägarna kallats genom kungörelse, som dels blivit uppläst i sockenkyrkorna, bil. A^{V} och A^{VI}, och dels varit införd i Skaraborgs Läns Annonsblad, bil. B^{III}, varjämte särskild underrättelse tillställts varje känd sakägare, ~~bil. C^{II}.~~ enligt förteckning, bil. C^{II}.

Närvarande: Samma synemän som vid förrättningens tidigare handläggning samt följande sakägare:

Pastor Cl. Hörle såsom konsistorieombud enl. förordnande bil. D^{I} och D^{II}
Karl Johansson
Emil Andersson
Fritz Jansson
Aug. Jonsson
Enoch Petersson
Hjalmar Malmström
Johan Persson för egen del och för C. W. Andersson enl. fullmakt bil. E^{I}.
Erik Andersson
Albert Sahlén
David Johansson
Karl Hallgren
Oskar Bro
Aug. Johansson

Per Andersson

§ 17

Uppläses Västerbygdens Vattendomstols dom i besvärsmål rörande företaget av den 26 augusti 1930, som hade lydelse enligt bil. P

§ 18

Uppläses en av Kammaradvokatfiskalsämbetet till förrättningsmannen ingiven skrivelse av den 20 april 1931 med bilagor, som hade lydelse enligt bil. Q^I–IV

§ 19

Uppläses en till förrättningsmannen av vice ordföranden i Skaraborgs läns naturskyddsförening ingiven skrivelse, som hade lydelse enligt bil. R.

§ 20

Närv. sökandena till syneförrättningen vidhöllo sina tidigare gjorda yrkanden.

§ 21

Pastor Hörde ställer i utsikt att till den 15 maj 1931 kunna anskaffa och till förrättningsmannens förfogande ställa ytterligare utredning i fråga om värdet och sällsyntheten av de växter, som enligt dåvarande docenten R. Sernanders uttalande av den 28 juni 1906 skulle lida skada av den ifrågasatta torrläggningen.

§ 22

Det upplystes och lämnades obestritt att syssloman för det äldre i Vattendomstolens ~~dom~~ förenämnda dom omnämnda ~~äldre~~ torrläggningsföretaget numera var Karl Johansson, Kullebo, Korsberga.

§ 23

David Johansson, Dammemarka, framlämnade en av honom och åtskilliga andra sakägare undertecknad skrivelse som hade lydelse enligt bil. S.

§ 24

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna förklarades sammanträdet upplöst med tillkännagivande, att sedan utredningen kompletterats, nytt sammanträde kommer att hållas å samma ställe som dagens tisdagen den 19 maj 1931 klockan 10 och komma inga ytterligare underrättelser härom att tillställas sakägarna. Ort och tid som ovan

I tjänsten

Sven Hallin

Biträdande gode män:

Axel Jonsson K. J. Andersson

Den 19 maj 1931 i Korsberga

Närvarande: Förestående synemän och följande sakägare:

Komminister Cl. Hösle såsom konsistorieombud
David Johansson
Aug. Jonsson
Fritz Jansson
Fredrik Anderssons sterbhus genom delägaren Emil Andersson
Johan Persson för egen del och för C.W. Andersson enligt fullmakt bil.
Aug. Johansson
Oskar Bro
Karl Hallgren
Per Andersson
Emil Andersson
Karl Johansson

§ 25

Delgavs och togs till protokollet åtskilliga av konsistorieombudet införskaffade yttranden av sakkunniga på det botaniska området rörande å avdikningsområdet förefintliga sällsynta växter, bil. T $^{I-X}$

§ 26

Upplästes synemännens utlåtande, som hade lydelse enligt bil. U

§ 27

Att mottaga och förvara till företaget rörande kartor och handlingar och att sammankalla delägarna för val av arbetsstyrelse utsågo synemännen

Emil Andersson, Kantebo.

§ 28

I fråga om förrättningskostnaderna hänvisades till arvodesräkningen, varav ett exemplar skulle översändas till aktförvararen.

§ 29

Som intet vidare fanns att till protokollet antecknas förklarades förrättningen avslutad och sammanträdet upplöst.

Ort och tid som ovan

I tjänsten

Biträdande gode män:

K. J. Andersson Axel Jonsson

6.

Bil. A V

KUNGÖRELSE

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socken av Skaraborgs län genom uppgrävning av ~~avloppsdiken~~ den s.k. Lillån kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde XXX i Korsberga kommunalrum tis-dagen den 21 april 1931 klockan 15 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Rösand, Dannemarka, Skattegården, Kyrkeskogen, Stallerhult, Mölebo, Mölebo soldatstom, Torsbo samt Lilla och Stora Sanneryd.

Inom Fröjereds socken: L:a Stallerhult, Kantebo, Kisebo, Kullabo och Lagersdal.

Skara den 31 mars 1931.
Sven Hallin.
Statens lantbruksingenjör.

Att förestående kungörelse blivit uppläst i Korsberga sockens kyrka den 5 april 1931 betygas:

Joh. [illegible]
Kyrkoherde.

Anhålles vördsamt att förestående kungörelse, försedd med bevis om uppläsningen, varder till mig återsänd.

SKARA den 1 april 1931

I tjänsten
SVEN HALLIN
Statens lantbruksingenjör.

PETTERSONSKA BOKTR. EFTR. SKARA
30690

7.

Bil. A II

KUNGÖRELSE

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman

i Korsberga och Fröjereds socken

av Skaraborgs län genom uppgrävning av ~~avloppsdiken~~ den s.k. Lillån

kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde XXX i Korsberga kommunalrum

tis-dagen den 21 april 1931 klockan 15

då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Rösand, Dannemarka, Skattegården, Kyrkeskogen, Stallerhult, Mölebo, Mölebo soldatstom, Torsbo samt Lilla och Stora Sanneryd.

Inom Fröjereds socken: L:a Stallerhult, Kantebo, Kisebo, Kullabo och Lagersdal.

Skara den 31 mars 1931.

Sven Hallin.

Statens lantbruksingenjör.

Att förestående kungörelse blivit uppläst i Fröjereds sockens kyrka den 6 (och 12) April 1931 betygas:

Kyrkoherde.

Anhålles vördsamt att förestående kungörelse, försedd med bevis om uppläsningen, varder till mig återsänd.

SKARA den 1 april 1931

I tjänsten
SVEN HALLIN
Statens lantbruksingenjör.

PETTERSONSKA BOKTR. EFTR. SKARA
30690

Bilaga B III

Kungörelse.

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socken av Skaraborgs län genom uppgrävning av den s. k. Lillån kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde i Korsberga kommunal rum tisdagen den 21 april 1931 klockan 15 då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

Inom Korsberga socken: Rösand, Dannemarka, Skattegården, Kyrkeskogen, Stallerhult, Mölebo, Mölebo soldatstom, Torsbo samt Lilla och Stora Sanneryd.

Inom Fröjereds socken: L:a Stallerhult, Kantebo, Kisebo, Kullebo och Lagersdal.

Skara den 31 mars 1931.

SVEN HALLIN.

Statens lantbruksingenjör.

Att förestående kungörelse varit införd i Skaraborgs Läns Annonsblad den 7 april betygas i tjänsten:

Sven Hallin

Bilaga C III

Förteckning

över underrättelser, ang. sammanträde i Korsberga kommunalrum tisdagen den 21 april 1931 kl. 15, angående förläggning av mark tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län, vilka underrättelser, jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 40 § vattenlagen denna dag avlämnats å posten.

1. Gustava Anderssons sth. Lagersdal Korsberga
2. Karl Johansson Kullabo "
3. Adolf o. J. Jonssons sth. Kisebo "
4. arr. Emil Andersson Kantebo "
5. Hjalmar Hedkvist L:a Skallerhult "
6. Fredrik Anderssons sth. St. Sämmeryd "
7. Fritz Jansson – " – "
8. David Andersson L:a Sämmeryd "
9. Oskar Johansson " – " – "
10. Aug. Jonsson " – " – "
11. Aug. Andersson Torsbo "
12. Enoch Pettersson – " – "
13. Karl Ström Mölebo "
14. J. Sten och K. Josefsson Mölebo "
15. Aug. Karlsson " "
16. Hjalmar Malmström " "
17. Johan Persson o. Verner Andersson Skallerhult "
18. Erik Andersson Kyrkeskogen "
19. Albert Sahlén – " – "
20. David Johansson Dannemarka "
21. Karl Hallgren Rösand "
22. Oskar Bro " "
23. Aug. o. Alfred Johansson Rösand "
24. Per Andersson " "
25. Ture Johanssons sterbh. " "

Skara den 7 april 1931.
I tjänsten
Sven Hallin

26. Vägstyr. ordf. Rickard Linde Hornborga
27. Pastor Cl. Hörle Mofalla
28. Rektor R. Larsson Skara

Skara den 8 april 1931
I tjänsten
Sven Hallin

Till Advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium med avskrift av kungörelse rörande förenämnda sammanträde avsänts den 1 april 1931.

I tjänsten
Sven Hallin

11

Bil. E I

Fullmakt får Herr Joh Persson i Erlandstorp att vid syneförrättning i Korsberga tisdagen den 21 dts angående vattenskadade marker tillhörande Röpsand m fl hemman i Korsberga socken föra min talan, hållande jag för gott vad ombudet lagligen gör och låter

Persbo d 20/4 1931.

C. W. Andersson

12.

Bil. E II

Fullmakt för Herr Joh. Persson. Erlandstorp
att vid sammanträde i Korsberga d 19 maj
angående torrläggning av vattenskadade marker
tillhörande Rösand med flera hemman i Korsberga
och Höjereds socknar, att föra min talan
event underskriva förekommande handlingar
ållande
Jag för gott vad ombudet lagligen gör
och låter

Persbo d 18/5 1931
C. W. Andersson

Bil. P

Protokoll inför Västerbygdens vattendomstol i mål angående besvär av David Johansson i Dannemarka Skattegården, August Karlsson, Hjalmar Malmström och Konrad Josefson i Mölebo, Johan Persson i Stallerhult, Gustaf Andersson, August Andersson och Enock Pettersson i Torsbo, Oskar Johansson och David Andersson i Lilla Sänneryd samt Fritz Jansson i Stora Sänneryd över utlåtande, som den 24 maj 1929 meddelats vid en av lantbruksingenjören Sven Hallin med biträde av gode män handlagd syneförrättning för torrläggning av mark tillhörande hemmanen Mölebo, Dannemarka Skattegården, Torsbo, Kyrkeskogen, Lilla och Stora Sänneryd, Stallerhult och Rösand i Korsberga socken samt hemmanen Lilla Stallerhult, Kantebo, Kisebo och Kullabo i Fröjereds socken, Skaraborgs län; hållet vid sammanträde å vattendomstolens kansli i Vänersborg den 26 augusti 1930.

§ 2. Närvarande: Samma ledamöter som vid föregående sammanträde.

Aktförvaren.

Vattenrättsdomaren tillkännagav, att han från Kungl. Lantbruksstyrelsen på begäran erhållit avskrift av det bevis, som utfärdats rörande avsyning å det i enlighet med 1905 års utlåtande utförda dikningsarbetet /akten sid. 69/.

Det skulle här anmärkas, att å den profilritning, Blad 2, som tillhör nämnda utlåtande, finnes tecknat beträffande avloppet nedom Stallabron: "Denna del av avloppet är av jordägarna själva upptagen på grund av särskild förening."

Efter enskild överläggning beslöt vattendomstolen i målet följande

DOM

meddelad å vattendomstolens kansli i Vänersborg den 18 september 1930.

Klagandena August Karlsson och Hjalmar Malmström hava under rättegången återkallat sina i målet anförda besvär; och låter vattendomstolen härvid bero.

I målet är utrett, att den del av Lillån uppströms Stallabron, som ingår i företaget, tidigare varit föremål för fördjupning och utvidgning i enlighet med ett den 25 september 1905 av lantbruksingenjören Anders Rogberg och gode män meddelat utlåtande vid syneförrättning för torrläggning av mark, tillhörande Klämmesbo, Kullabo, Lämmagården, Lämmagårdstorp, Kisebo, Kantebo, Stallarhult och Dannemarken m. fl. fastigheter i Fröjereds och Korsberga socknar.

Med stöd av handlingarna angående nämnda syneförrättning får det antagas, att ån nedströms Stallabron i dess lopp invid Lilla och Stora Stallarhults samt Stora och Lilla Sänneryds ägor vid tiden för meddelandet av berörda utlåtande ägt det djup och den bredd, som erfordrats för att det genom utlåtandet föreskrivna arbetet i ån uppströms bron skulle medföra den avsedda torrläggningen av markerna.

Vad beträffar frågan om det nu förevarande företagets tillåtlighet med hänsyn till den påstådda förlusten för landets växtvärld genom företagets utförande, finner vattendomstolen att, oavsett verkningarna uti ifrågavarande hänseende, ån får av jordägarna upprensas så att den erhåller de sektioner uppströms Stallabron, som upptagas i 1905 års förslag, samt de sektioner nedom bron, ån härstädes ägde vid tiden för meddelandet av 1905 års utlåtande.

Enär emellertid upprensningen av ån uppströms Stallabron till överensstämmelse med 1905 års förslag måste anses åligga delägarna i det äldre torrläggningsföretaget, vilka varit skyldiga att i enlighet med detta förslag vidmakthålla det i ån utförda arbetet, förklarar vattendomstolen, att sistnämnda upprensning av ån icke skall ingå uti det arbete, som skall utföras av det nya företaget, samt att delägarna i det äldre företaget äro skyldiga att verkställa denna upprensning vid äventyr att arbetet får på deras bekostnad utföras av delägarna i det nya företaget.

Som berörda inskränkning av det i företaget ingående arbetet föranleder ändringar beträffande planen för och båtnaden av företaget samt kostnaden för dess utförande,

aktar vattendomstolen nödigt att, med undanröjande av synemännens utlåtande, visa målet åter till förrättningsmannen, som har att på anmälan ånyo upptaga förrättningen till handläggning.

Vid denna förnyade handläggning hava synemännen att beakta, huruvida det arbete som för torrläggningen av sökandenas marker erfordras utöver den förut nämnda upprensningen av ån ovan och nedanför Stallabron, kan antagas medföra betydande förlust för landets växtvärld. I övervägande bör jämväl tagas, huruvida för torrläggning av sökandenas mark uppströms Stallabron erfordras mera omfattande arbete i ån ovan bron än upprensning av ån till överensstämmelse med 1905 års förslag. Därest synemännen finna annat arbete ovan bron än denna upprensning böra företagas, hava de att bestämma, inom vilken tid upprensningen skall vara utförd av det äldre företaget, samt meddela föreskrifter angående den ersättning, som skall för detta arbete utgå, om arbetet kommer att av delägarna i det nya företaget utföras på bekostnad av delägarna i det äldre företaget. |Nämnda tid bör lämpligen utgöras av en viss tid efter det arbetet i ån nedom Stallabron påbörjats samt meddelande om påbörjandet av detta arbete bevisligen tillställts syssloмannen för det äldre företaget.|

Det åligger sökandena till nu ifrågavarande företag att dels ersätta klagandena deras utgifter å målet vid vattendomstolen med ett belopp av 450 kronor, därav 96 kronor 80 öre motsvara den av förre läroverksadjunkten Alfr. Stalin i Skara för klagandena förskottsvis utgivna kostnaden för vattendomstolens syn på platsen; dels ock till vattendomstolen inbetala ett belopp av 42 kronor 40 öre, utgörande den å part belöpande kostnaden för vattenrättsingenjören C.B. Carlsons och vattenrättsnämndemännens undersökning i målet; ägande sökandena, om företaget kommer till utförande, att fördela vad sålunda utgivits å samtliga delägare i företaget efter den grund, som kommer att gälla för fördelning av förrättningskostnaden.

Talan mot denna dom fullföljes efter vad, som skall anmälas hos vattenrättsdomaren eller vattenrättssekreteraren sist å fjortonde dagen härefter eller således sist torsdagen den 2 oktober 1930.

coll Som ovan.

På vattendomstolens vägnar:

Anders Brycker.

Bil. R I

Advokatfiskalsämbetet
vid
Kungl. Maj:ts och Rikets
kammarkollegium

Diin:r 1092 V 2/1929.

Till Synemännen vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av vattenskadade marker, tillhörande Rösand m.fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar av Skaraborgs län.

På grund av Västerbygdens vattendomstols dom den 18 september 1930 och enligt utfärdad kungörelse hava synemännen att till handläggning företaga målet angående syn för torrläggning av vattenskadade marker, tillhörande Rösand m.fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar.

./. Kammaradvokatfiskalsämbetet, som har att bevaka det allmännas rätt och intressen i målet, får under åberopande av i avskrift bifogade uttalanden av nuvarande professorn R. Sernander och kungl. vetenskapsakademien yrka att det i uttalandena omförmälda naturskyddsintresse måtte av synerätten vederbörligen beaktas. Skulle det visa sig, att det arbete, som för nu ifrågavarande torrläggning erfordras, kan befaras medföra betydande förlust för landets växtvärld, får ämbetet bestrida att nu ifrågasatta företag verkställes. Stockholm och kammaradvokatfiskalskontoret den 20 april 1931.

Bil. Q II

Avskrift.

Utlåtande

angående den naturhistoriska, särskilt den botaniska betydelsen af maderna längs Lillån i Korsberga och Fröjereds socknar, Västergötland.

I det egendomliga rullstensåslandskap, som utbreder sig utmed västsluttningen af Hökensås, framgår en utpräglad ungefär milslång dalsträckning från Klämmesbo i söder. Bottnen af denna dalgång / upptages af mader, genomdragna af den obetydliga Lillån. Deras vegetation och allmänna naturförhållanden hade jag tillfälle att i sällskap med Doktor A. Stalin undersöka på sträckan landsvägsöfvergången till Munkebo, Korsberga s:n i N. upp till Klämmesbo, Fröjereds socken i S.

De växtsamhällen, som sammansätta dessa mader, äro af mycket växlande natur. Ån själf har den för slättlandets lugna vattendrag vanliga vegetationen af vass- och säfbänkar, näckrossamhällen etc., hvilka högre upp aflöstes af fräkenbottnar. Stränderna däremot hade så mycket mer omväxlande växtvärld; Carex-samhällen af olika slag och yppig utbildning, Calamagrostis-formationer, mossängar, löfkärr, Menyanthes-formationer o.s.v.

Vad som ur botanisk synpunkt gör dessa växtsamhällen så intressanta är deras rikedom på för hela den svenska floran sällsynta växtformer, såsom en del Calamagrostis- och Utricularia-hybrider samt några för särskilt Västergötlands flora sällsynta gäster såsom utom de nämnda Eriophorum gracile etc. Men viktigast äro de genom hela den egendomliga prägel, som i växtgeografiskt hänseende utmärker dem. De ha nämligen i hela sin sammansättning och habitus och än mera genom uppträdandet af vissa enskilda växtformer en för breddgraden synnerligen nordisk karaktär. Sådana former äro exempelvis Salix hastata och depressa, Carex limosa och chordorrhiza samt Eriophorum gracile.

Förklaringen till denna egendomliga omständighet har man att söka i byggnaden af de torflager, som underlagra dessa västsamhällen. Ett stycke ofvan bottnen af torfven står ett stubblager, härstammande från en förhistorisk tid, då klimatet var betydligt både varmare och torrare än i nutiden. Ofvan dem kommer ett torflager direkt bildadt af de växtsamhällen, som än i dag med nyss antydd sammansättning återfinnas på madens yta. Det härstammar från en geologiskt taladt sen tid, då klimatet blef fuktigare och kallare och då nordiska mossar och kärrtyper vandrade söderut. (Ett annat exempel från denna trakt på en sådan nordisk nervandring ha vi i förekomsten af Betula nana på en mosse vid Kullebo, en förekomst väl värd att skyddas mot den torftäkt, som starkt hotar dess tillvaro.)

Vi äga ännu i södra Sverige flera mader och andra därmed besläktade växtsamhällen, som äga en likartad vegetation och samma förhistoria. Men maderna ha på hundratals ställen varit i högre grad än många andra växtsamhällen utsatta för att exploateras af kulturen. De ha nämligen genom sitt läge utmed vattendrag varit lätta att utdika och erbjuda ej sällan odlaren en god jordmån. Det torde därför ej böra karakteriseras som en öfverdrift, om jag säger, att det vore på hög tid och i all måtto önskvärdt, att man grepe in och sökte för all framtid rädda åtminstone en sträcka af denna naturtyp. Redan om ett årtionde kanske det är för sent och då för alla tider. Och intet tvifvel föreligger att just Lillå-sträckan genom sin typiska och omväxlande utbildning härvidlag skulle ur naturhistorisk synpunkt vara synnerligen att rekommendera som ett sådant skyddadt område. Skyddet behöfver dessutom tillsvidare ej gälla annat än utdikning och dränering, slättern skadar mycket litet den fria utvecklingen af naturtypen såsom sådan.

Stenstorp den 28 juni 1906.
Rutger Sernander
Docent, Upsala.

Likheten med originalet styrka
Märtha Dahlström. Inga Broon.

Likheten med den bevittnade afskriften styrka
Hilma Tode Sonja Tode
Skara.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Herbert Wallin
Fiskal hos Kungl. Kammarkollegium

Bil. Q III

Av Avskrift. ~~Bil. 18.~~

UPSALA UNIVERSITETS
VÄXTBIOLOGISKA INSTITUTION
UPSALA.

Under hänvisning till det utlåtande, jag den 28 juni 1906 avgivit angående den naturhistoriska, särskilt den botaniska betydelsen av maderna längs Lillån i Korsberga och Fröjereds socknar, Västergötland, ber jag att få framhålla, att under de 23 år som gått, sedan jag utfärdade detta utlåtande, utdikningar och dräneringar av maderna i södra Sverige fortgått med en sådan intensitet och i en sådan utsträckning att Lillå-maderna fått ännu större vetenskaplig betydelse. Jag anser mig sålunda kunna intyga att genom fullföljandet av den för Lillå-maderna föreslagna kanaliserinen landets växtvärld skulle lida en betydande förlust.

Upsala den 12 november 1929.

Rutger Sernander.

Rätt avskrivet intyga:

Hilma Tode. Sonja Tode.

Skara.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Herbert Wallin

Fiskal hos Kungl. Kammarkollegium

Bil. 8 IV

Avskrift.

~~Bil. 9.~~

Till Länsstyrelsen i Skaraborgs län.

Anmodad att avgiva yttrande över en ansökan från Skaraborgs läns naturskyddsförening om fridlysning såsom naturminnesmärke av vissa delar av Lillån med dess mader och åbackar inom Korsberga socken får Vetenskapsakademien, vars naturskyddskommitté funnit ansökningen väl motiverad, härmed tillstyrka den begärda fridlysningen.

Remisshandlingarna återgå.

Stockholm den 12 oktober 1927.

På Kungl. Vetenskapsakademiens vägnar:

J.E. Johansson

H.G. Söderbaum.

Rätt avskrivet intyga:

Hilma Tode. Sonja Tode.

Skara.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Herbert Wallin

Fiskal hos Kungl. Kammarkollegium

Bil. R.

Till Herr Ordföranden
vid synförrättning rörande Lillån i Korsberga kommunalrum
den 21 april 1931.

Vid den synförrättning, som den 21 innevarande april äger rum i Korsberga kommunalrum rörande vattenavledning i Lillån inom Korsberga och Fröjereds socknar får Skaraborgs läns naturskyddsförening anföra följande.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i skrivelse den 9 december 1929 till Västerbygdens vattendomstol begärt uppskov med det slutliga avgörandet av ifrågavarande vattenavledningsföretag för att kunna ingiva utlåtande rörande den i sammanhang härmed stående fridlysning, som av Skaraborgs läns naturskyddsförening begärts. Naturskyddsföreningen understryker nödvändigheten av det begärda uppskovet med ärendets avgörande i och för en allsidig utredning av ifrågavarande naturskyddsintresse.

Det må särskilt påpekas, att det dike, som upptagits genom markerna norr om Stallabron, ej blivit till sina dimensioner fastställt (jfr Bevis om verkställd avsyning å avdikning av vattenskadade marker, tillhörande Klämmerbo, Lämmagården, Kisebo, Kantebo, Rödesand, Lagersdal, Kullabo och Persbo uti Fröjereds och Korsberga socknar, Skaraborgs län, beträffande vattenavledning och avdikning, utfärdat av ingenjören i Östra väg- och

och Vattenbyggnadsdistriktet den 15 nov. 1911 och tillställt Västerbygdens Vattendomstol, i vilket bevis några gårdar norr om Stallabron icke nämnas). För att det ifrågavarande naturskyddsintresset skall bli på bästa sätt tillgodosett, böra dessa dimensioner (framför allt i fråga om dikets djup och längd) ej göras större, än som är oundgängligen nödvändigt; icke heller bör strömfårans botten under Stallabron sänkas. Naturskyddsföreningen hemställer, att allt detta vid syneförrättning beaktas.

Skara den 18 april 1931
å Skarab. läns naturskyddsförenings vägnar
R. Larsson.
f. d. rektor, föreningens v. ordf.

Bil. 5

Undertecknade ha erfarit, att i en till Västerbygdens Vattendomstol ingiven inlaga K. Kammaradvokatfiskalsembetet, efter förordnande av K. Kammarkollegium anhållit, att det slutliga avgörandet av målet rörande den nu ifrågasatta torrläggningen av mark vid Lillån inom Korsberga och Fröjereds socknar skall anstå, så att K. Kammarkollegium får tillfälle att genom sakkunnig vid lämplig årstid på platsen låta verkställa utredning rörande det naturskyddsintresse, som av ifrågavarande torrläggning skulle beröras, och att till Vattendomstolen inkomma med dylik utredning. Enligt planen för ifrågavarande vattenavledning skulle strömfårans djup bliva 0,9 á 1,3 m. (bil. 1); vidliggande marker skulle sålunda, åtminstone till någon del, t.o.m. bli odlingsbara - en torrläggning som ej är förenlig med fridlysningens syfte. Då K. Vetenskaps-Akademien tillstyrkt fridlysningen, får man väl räkna med att nämnda torrläggning ej gärna kan komma till stånd. I varje fall torde - även av ekonomiska skäl - syneförrättningen böra uppskjutas tills K. Kammarkollegium inkommit med sin utredning i frågan.

Vad beträffar rensningen av diket norr om Stallabron, så erinras om att detta upptogs av vederbörande markegare för att slippa gå med i torrläggningsföretaget av marker söder om nämnda bro. Sagda markegare skildes också från delaktighet i detta företag. Att såsom påståtts markegarne norr om Stallabron skulle förbundit sig att för all framtid underhålla diket genom deras marker, har ej kunnat styrkas, ej heller ha vi oss något bekant om att några sektioner för detta dike fastställts, eller att det bestämts, hur långt mot norr detta skulle sträcka sig. Att upprensandet av detta dike skulle vara till någon nytta för oss, bestrida vi, och se ett bevis härför i Lantbruksingeniör Hallins yttrande i slutet av den citerade inlagan (bil. 1; "Av tekniska och ekonomiska skäl - - -").

Vi bestrida sålunda all skyldighet från vår sida att deltaga i kostnaderna för upprensningen av diket norr om Stallabron. Den enda rensning som för oss kan hava någon betydelse är (såsom vi i vårt medgivande av fridlysningen framhållit) den, som vid behov av oss själva utföres i själva strömfåran, så att denna bibehålles i det skick, vari den av ålder befunnit sig.

Karsberga den 21 april 1931.

David Johansson
Enock Pettersson
Gustaf Andersson
August Andersson
David Andersson
Oskar Johansson
Fritz Jansson

Joh Persson
C.W. Andersson
Gen Joh Persson
enl. fullm.

28.

Bil. T I

Mofalla 12/5 1931.

Lantbruksingeniören

Herr S. G. Hallin,

Skara

Resultatet av min lilla utredning överlämnas härmed. Härtill följande anmärkningar:

1) Den skrivelse samtliga sakkunniga fått sig förelagd till besvarande närslutes.
2) Vald. Morin är lektor i biologi vid Karlstads folkskolesemenar~~i~~rium.
3) J.Henriksson är en av vårt lands främste botaniker och banbrytare ifråga om medicinalväxtodling. Ett flertal arbeten av hans hand föreligga. Årligen ger han kurser.
4) Lindmans arbete är det förnämsta vi hava i ämnet.
5) Jag inväntar ett utlåtande från en annan tjänstgörande professor i botanik,men eftersom det icke ännu kommit mig tillhanda avsänder jag det tills dato insamlade materialet. (Elias Melin)

Högaktningsfullt

Ol. A. Törle

Komminister,Ombud för Skara Konsistorium.

~~Bil. 1 till kommunicerade Cl. Hörles skrivelse av den 12/5 1931.~~ 29. Bil. T II

Vid ett planerat utdikningsföretag i Korsberga socken i Västergötland, till fördel för åtskilliga gårdar, komma några mader att bliva dränerade. Å dessa mader växa sådana rara växter som Calamagrostis - och Utricularia - hybrider, Eriophorum gracile, Salix hastata och depressa, Carex limosa. Nu frågas:

Äro dessa växter sällsynta endast i Västergötland eller även i Sverige överhuvudtaget? Var förekomma de annorstädes?

Skulle ett eventuellt utrotande av dessa växtsamhällen genom dränering av marken kunna anses tillfoga växtvärlden i vårt land svårbotlig eller obotlig skada?

30.

Bil. T III

UTDRAG ur

Förteckning över Västergötlands fanerogamer och kärlkryptogamer med uppgift om växeställen och frekvens,ordnad af

Aug. Rudberg.

Mariestad 1902.

. . . .

Sid.98. Carex limosa. III,3-2: Alingsås,Bergjum,Billingen, Färe, Hofva,Hunneberg,Mariestad,Sandhem,Skärf (Hushagen),Sköfde, Utby, Wassända,Ymsen,Ålleberg,Älgarås.

Sid. 104. Calamagrostis lanceolata. III -II, 2 ; Alingsås, Berga,Bergjum,Björsäter (nära Tresseboston),Enåsa, Halna,Hofva,Hunneberg,Kinnekulle,Korsberga,Leksberg (Gummerstad),Lugnås,Mariestad,Skånings-Åsaka (Bråneke),Skärv,Skövde,Tived,Undenäs.
Hybrid lanceolata X neglecta:Korsberga (Stallerhult)

Sid. 30. Utricularia major. I,1 (Obs! Enligt prof. Lindmans uppgift,citerande J.G.C.Lehmann,sid 101 i "Bilder ur Nordens Flora) går den även under namnet neglecta)
U.neglecta,I,1: Alingsås,Seglora (Skrapered),Vänersborg.
Ug.: Bäsk (Borrud) ej bekräftad.

Sid. 84. Salix hastata.II-I,2-1: Billingen (Åsbotorp),Brunnhem, Dala,Fuxerna (Ellbo),Humla,Kinneved (Mönarp),Marka (Redberga),Mösseberg (badinrättningen),Plantaberget (Östra sidan),Sandhem,Skärf (Hushagen),Sköfde,Skörstorp,Stenstorp,Vartofta Åsaka (Vartoftasjön,Västra Tunhem (Nygård),Ålleberg.

Sid. 84. Salix vagans.II,2-1: Berg,Borgundaberget,Dalum,Gisseberg,Hvarfsberget,Kinnkulle,Kinneved,Källunga,Möne, Mösseberg,Plataberget,Sandhem,Sköfde,Rackeby,Undenäs (Bölet),Varnhem,Vättak,Ålleberg.
Hybrid depressa X nigricans:Värsås (Djursätra)

Obs! Avskrivarens (= Hörles) anmärkning: S.vagans = S.depressa.

Sid. 93. Eriphorum gracile. I,2:Fröjered,Hemsjö (Edshult,Ryd), Hvarfsberget,Korsberga (Stallerhult),Mösseberg,Skara (Djurgården)Skåningsåsaka,Varnhem (nära kyrkan).

. . . .

Utdragets riktighet bestyrka:

Ol. Hörle .... E. Folkmar ....

Komminister Prakt.läkare

VÄND!

Förkortningar och tecken. Sidan XIV.

I = sällsynt.
II= spridd, här och där förekommande.
III= mindre allmän.
IV= tämligen allmän.

1 = sparsamt, på varje ståndort förekommande i 1-tal.
2 = måttligt, i 10-tal.
3 = talrikt, i 100-tal.
4 = mängdvis, i 1000-tal.

Rätt avskrivet bestyrker:
Cl. Hörle
Kommr.

32.

Bil. T IV

UTDRAG

ur professor C.A.M.Lindmans stora arbete (i 4 band) : BILDER UR NORDENS FLORA. 2:dra och 3:dje upplagan. Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm. 1922 - 1926.

Utdrag ur Del 4 :

Sid. 377. GRENRÖR, Calamagrostis lanceolata.

I den höga örtvegetation, som växer i skuggan av starndsnåren och aldungarna vid våra sjöar, ... ser man ofta ett meterhögt gräs med långa, slaka, rent gröna blad och smal , blekbrun, gråluden vippa Detta är grenröret, en av de allmännare arterna av det art-och formrika sl. Calamagrostis ....

Arten finnes i större delen av Sverige och Finland samt i s. Norge.

Sid.101. BLÅSÖRT, Utricularia major.

En vattenväxt, som lever i stillastående vatten i kärr, diken grunda gölar m.m. .... Jämte en annan storblommig och mycket snarlik art, U.vulgaris L., är den anträffad i många trakter av s. och mell. Skandinavien och Finland ....

Sid. 357. Dystarr, Carex limosa L.
Hirsstarr, Carex panicea L.

Två allmänna starrarter, utbredda över hela norden och även i fjälltrakter, åtminstone till trädgränsen ....

Anmärkning. Av Eriophorum -släktet äro flera arter, samtliga allmänna, omnämnda, men ej E.graciale.
Av Salix-släktet äro flera arter omnämnda, men icke S. hastata och S.depressa.

Utdragets riktighet bestyrka:

Cl. Störle
Komminister

E. Falkman
Prakt. läkare

33

Bil. T V

Karlstad den 4/5 1931.

Till
Rektor vid Folkskoleseminariet i Karlstad.

Med anledning av Folkskollärare G. Johanssons förfrågan ber jag få meddela följande:

Samtliga nämnda växter äro mer eller mindre sällsynta i vårt land men äro ej begränsade till Västergötland utan ha en vidsträckt utbredning över stora delar av Sverige, Salix hastata och depressa t.o.m. täml. allm. i fjälltrakter.

Ehuru deras utrotande är att beklaga,kan man således ur naturskyddssynpunkt ej gärna resa något hinder mot utdikningsföretaget.

Vald. Morin.

(Lektor i botanik vid folkskoleseminariet i Karlstad.)

34

Bil. T ~~II~~ VI

Göteborgs Botaniska Trädgård.

Stora Änggården, Göteborg den 8 maj 1931.

Herr Komminister Claes Hörle,

Mofalla.

I anledning av Edert brev av den 6 dennes ber jag att få anföra följande. De nämnda arterna äro alla sällsynta, i vissa fall mycket sällsynta i Västergötland och södra Sverige över huvud. Att somliga äro allmänna i Norrland, är en annan sak, det märkvärdiga är just deras samlade uppträdande på den nämnda lokalen. Calamagrostis- och Utricularia-hybrider äro över huvud stora sällsyntheter. Lokalen i fråga är i botaniska kretsar känd för sin intressanta flora, och herbariet här innehåller även former därifrån, som vi ej äga från andra håll. Jag kan sålunda endast underskriva det utlåtande som av Eder citerats och försäkra, att det vore mycket beklagligt, om platsen skulle spolieras eller allvarsamt skadas. Sällsynthetsgraden för varje art kan dock anges endast om förteckning lämnas. Vad här sagts gäller de arter som nämnas i utlåtandet.

Högaktningsfullt

CSkottsberg

35.

Bil. T VII

Herr
Magistern Gustaf Johansson
Mofalla

Vänliga ärade av 2:e d:s har kommit mig till handa.

Att kunna lämna ett nöjaktigt svar är hart när omöjligt, då jag icke är bekant med trakten. – Enligt jordbrukarnas uppfattning kanske mossmarkerna i fråga äro till men för skördarnas i nejden utveckling och mognad. Måhända de också spela in på de sanitära förhållandena.

Ur floristisk synpunkt hava vissa av de uppräknade "arterna", såsom Calamagrostis- och Utriçulariahybriderna samt hybrider av Carex limosa ett högt värde för deras sällsynthet. Av de förra träffas dock en (C. arundinaçea + $^{50\ p.}$epigejos) i Hälsingland, en annan (C. " + lançeolata$^{70\ p.}$) utom i Västergötland även i Dalarne, en 3:e och 4:e („lanceolata + neglecta$^{90\ p.}$; l. + purpurea$^{90\ p.}$) i

Dalarne. Ingen av dem är saprofyt.
Eriophorum gracile$^{20\,\text{p.}}$, Carex limosa$^{20\,\text{p.}}$ och Salix hastata$^{30\,\text{p.}}$ träffas flerstädes i Halland, S. hastata vid Hornkullen i Kroppa socken, Värml., i Film socken i Uppl. m. fl. st. Salix depressa$^{10\,\text{p.}}$ Skåne–Lappl.

En god värdemätare på växterna i fråga är deras bytesvärde, vilket skrivits över artnamnen.

Skulle icke intresserade å båda sidor kunna överenskomma därom, att, där möjlighet förefinnes, någon del av området, där de nämnda växterna finnas, lämnas orubbad.

Beträffande flyttning har jag i detta fall ingen praktisk erfarenhet däri. Men det vill synas, som om det skulle lyckas, ifall flyttningen sker med tillräckligt stor jordtorva, och växten i fråga om belysning, vind m. m. finge en med sin förra växtplats så likartat område som möjligt.

Med all aktning
J. Henriksson

Dals-Rostock d. 5/5 1931.

37

Bil. T VIII

SVENSKA TURISTFÖRENINGEN
STUREPLAN 6 · STOCKHOLM 7

TELEGRAM: Turistförening
POSTGIRO: 517
TELEFON (växel): Norr 30750
(230750)

/MH.

STOCKHOLM 4 maj 1931.

Komministern Herr C. Hörle,

Korsberga.

Återkommande till Eder skrivelse av den 24 april få vi härmed sända avskrift av Naturskyddsföreningens svar på Eder förfrågan:

> "De i skrivelsen uppräknade rariteterna äro knappast av den art att någon större skada skulle uppstå om de utrotas på en lokal. "Calamagrostis-hybrider" kan väl knappast avse annat än C. lanceolata neglecta, vilken ej är någon större sällsynthet, Utricularia-hybrider uppstå ofta där arterna träffats men äro oftast sterila och därför ej uppmärksammade. Salex hastata och depressa, Carex limosa och chorodorriza äro knappast några sällsyntheter och Eriophorum gracile finnes lite här och var. För dessa växters skull behöver nog intet åtgöras, men troligen förloras en liten trevlig växtlokal genom utdikningen. Något skäl att söka hindra företaget föreligger sålunda knappast ur botanisk synpunkt men man kunde ju alltid rädda lokalerna för framtida forskning genom att låta någon botanist göra en förteckning över vad som finnes inom området innan det torrlägges."

Högaktningsfullt

SVENSKA TURISTFÖRENINGEN

C. Svedelius
T. f. sekr

F

38

Bil. T IX

Mofalla den 15 maj 1931.

Lantbruksingeniören

Herr S. G. Hallin

Skara

Det sista utlåtandet, av professor Elias~~Melin~~ ~~Meli~~ Melin i Uppsala, översändes härmed.

Totalintrycket av dessa undersökningar torde vara att naturskyddsföreningens starka propaganda för lokalens bibehållande i oförändrat skick torde långt överskrida måttet för ett lidelsefritt, objektivt och vetenskapligt bedömande av frågan.

Högaktningsfullt

Ol. Hörle

Komminister

39 Bil. T X

Uppsala den 8 maj 1931.

Kära Sam:

Hjärtligt tack för Ditt brev. Givetvis är det ur botanisk synpunkt mycket önskvärt, om de ifrågavarande markerna kunde bevaras i sitt nuvarande skick. Speciellt Salix-arterna i denna del av landskapet synas vara förtjänta av skydd. Skulle emellertid avsevärda ekonomiska fördelar vinnas genom avdikningen blir frågan naturligen mera komplicerad. Man kan givetvis ej påstå att "svårbotlig eller obotlig skada" skulle tillfogas växtvärlden i vårt land för den händelse dessa växtsamhällen bleve utrotade, enär både Salix hastata och depressa finnas på flera ställen på Falbygden. Hur stor blir den beräknade vinsten av företaget? Det synes mig i detta fall vara denna som i sista hand borde bli den avgörande synpunkten. Elias Melin.

Bil. U

Utlåtande vid återförnyad synesförrättning för torrläggning av mark tillhörande Rösand m. fl. hemman i Korsberga och Fröjereds socknar uti Skaraborgs län.

Sedan synemännen den 24 maj 1929 avslutat synesförrättningen i fråga och därvid avgivit utlåtande med tillhörande handlingar och ritningar, anfördes besvär mot nämnda utlåtande av David Johansson m. fl. sakägare. I detta besvärsmål meddelade Västerbygdens Vattendomstol dom den 18 september 1930 vilken dom medföljer detta utlåtande som bil. P. Sedan denna dom vunnit laga kraft, hava sökandena anmält, att de önska förrättningen åter upptagen och fullföljd.

Enligt förenämnda dom åligger det synemännen att till prövning upptaga frågan om företagets tillåtlighet med hänsyn till dess inverkan på landets växtvärld. Med yrkande härom, bil. Q, har advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium till synemännen översänt och åberopat uttalanden av professor R. Sernander och Kungl. Vetenskapsakademien i avskrift. Vidare har kondistriktsombudet, kommissarien Cl. Hörle, till förrättningsmannen inkommit med tvänne skrivelser i denna fråga, ~~bil.~~ åtföljda av åtskilliga yttranden av vetenskapsmän och specialister på det botaniska området, bil. T^{I-X}.

Genom den utredning som sålunda presterats, torde ostridigt hava visats, att åtskilliga arter och varieteter av mer eller mindre sällsynta växter förekomma på torrläggningsområdet. Däremot har det icke visats, att ifrågavarande växters fortbestånd hava någon betydelse för landet utöver kuriositetsvärdet eller att deras förstörande skulle medföra minskad trevnad för närboende. Ej heller har styrkts, att det ifrågavarande torrläggningsföretagets utförande nödvändigtvis måste medföra ifrågavarande växters förstörande. Vid bedömandet härav bör ihågkommas, att torrläggningsområdet icke blir torrlagt enbart genom ifrågavarande huvudavloppets uppgrävning. För fullgod torrläggning ur odlingssynpunkt erfordras därutöver en rätt omfattande detaljavdikning och först sedan denna utförts eller ytbearbetning verkställts över hela området, torde de ifrågavarande växternas fortbestånd på platsen vara till spillogivet. Med det intresse för de speciellt botaniska synpunkterna, som åtskilliga delägare i det blivande torrläggningsföretaget ådagalagt borde det låta sig göra att på frivillighetens väg få erforderliga delar av torrläggningsområdet undantagna från detaljavdikning och ytbearbetning.

Den verkställda utredningen har sålunda enligt synemännens förmenande icke styrkt eller ens ~~gjort sannolikt~~ visat sannolika skäl för att företagets utförande skulle medföra betydande förlust för landets växtvärld. Ehuru synemännen på intet vis vilja bestrida, att andra av vetenskapsmän och naturskyddsintresserade framförda speciella synpunkter, göra bibehållandet av åtminstone viss del av området i oförändrat skick önskvärt, hava synemännen därför icke ansett sig kunna lagligen förvägra sökandena rättighet att utföra företaget.

Enligt Vattendomstolens dom hava synemännen vidare att pröva, huruvida för torrläggning av sökandenas mark uppströms Stalla bron erfordras mera omfattande arbete i ån ovan bron än upprensning av ån till överensstämmelse med ett vid syneförrättning år 1905 upprättat förslag. En jämförelse mellan de båda förslagen har därför verkställts. På grund av att inga vid det äldre förslaget rörande fixpunkter kunnat återfinnas, har denna jämförelse blivit något osäker i så måtto, att det äldre förslagets bottenlinje måst inpassas på den nyare profilritningen uteslutande med tillhjälp av markhöjderna. På den nya profilritningen är denna äldre bottenlinje utmärkt med grönt. Med ledning härav ha sedan de äldre sektionerna inlagts med grönt å de nya, där något varit att uppgräva utöver den äldre sektionen. Jämförelsen visar att det äldre förslagets bottenlinje ligger c:a 0.35 meter över det nya förslagets, men att endast en ytterst obetydlig slamavlagring förefinnes över det äldre förslagets bottenlinje. Då det nya förslaget beräknats medföra en sänkning av exceptionella högvattenytan i ån nätt och jämnt så mycket, att sökandenas ovanför Stallabron belägna mark må bliva säkerställd mot översvämning, är det utan vidare tydligt, att varje minskning av det föreslagna djupet kommer att medföra fara för översvämning av nämnda mark. Ett upprensande av ån enligt 1905 års förslag kan således icke medföra den av sökandena påyrkade torrläggningen ovanför Stallabron.

I Vattendomstolens dom föreskrives slutligen, att upprensningen av ån uppströms Stallebron till överensstämmelse med 1905 års förslag icke skall ingå i det arbete, som skall utföras av det nya företaget, samt att delägarna i det äldre företaget äro skyldiga att verkställa denna upprensning vid äventyr, att arbetet får på dess bekostnad utföras av delägarna i det nya företaget. Detta rensningsarbete har uppmätts av förrättningsmannen till 50 m^3 motsvarande en beräknad kostnad av 30 kronor. Genom detta rensningsarbetes utförande uppstår en viss jordförbättring, som således icke skall ingå i den genom det nya företaget orsakade jordförbättringen.

På grund av Vattendomstolens förenämnda dom och vad ovan anförts få synemännen föreskriva, att det vid denna förrättning den 24 maj 1929 avgivna utlåtandet skall lända till efterrättelse med nedan angivna ändringar och tillägg.

1) I företaget skall icke ingå upprensning av ån uppströms Stallebron till ~~överensstämmelse med de dimensioner, som genom ett den 25 september 1905 av lantbruksingeniör Anders Berg~~ de dimensioner, som å profil- och sektionsritningar angivas med grön färg. Detta arbete skall i stället åvila delägarna i det företag, som avser torrläggning av mark, tillhörande Klämmesbo, Kullabo, Lammagården m. fl. fastigheter i Fröjereds och Korsberga socknar och vars arbetsplan fast-

ställts genom att den 25 september 1905 vid syneförrättning av lantbruksingeniör Anders Rogberg och gode män meddelat utlåtande. Detta arbete skall vara slutfört inom två månader, efter det arbetet i ån nedom Stallabron påbörjats samt meddelande om påbörjandet bevisligen tillställts sysslomannen för det äldre företaget, vid äventyr att allt arbetet ovanför Stallabron annars utföres genom det nya företagets försorg, i vilket fall det åligger delägarna i det äldre företaget att till det nya företagets arbetsstyrelse kontant erlägga 30 kronor, så snart arbetet i fråga färdigställts.

2) Jordvärderingslängd, kostnadsförslag och kostnadsfördelningslängd med rätt verkställda ändringar sammanhänga med förenämnda underhållsarbetes överförande på det äldre företaget och skola lända till efterrättelse.

3) De rättegångskostnader i besvärsmålet rörande företaget som på grund av ~~genom~~ Vattendomstolens dom den 18 september 1930 betalats av sökandena, skola, så snart företaget kommit till utförande, fördelas på delägarna efter samma grunder som för förrättningskostnaderna föreskrivits.

4) Samma fördelningsgrund skall jämväl gälla för ~~fördelning av~~

kostnaderna för den återförvisade synesförrättningen, vilka kostnaderna skola av sökandena förskjutas.

5) Företagets utförande må påbörjas, så snart detta utlåtande vunnit laga kraft samt bör vara bragt till slut före utgången av år 1936.

6) Talan mot den återförvisade synesförrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens Vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

Korsberga den 19 maj 1931.
I tjänsten:
Sten Hallin

Biträdande gode män:
V. J. Andersson Aug. Jonsson

ARVODESRÄKNING

för laga syneförrättning angående Lilåns vattenavledningsföretag av år 1929 i Korsberga och Fröjereds *sock~~en~~nar och* Skaraborgs *län,*

upprättad enligt nedanstående §§ i lantbruksingenjörstaxan av den 27 juni 1930.

År och månad	Dag	Arbete	Antal	à kr.	Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
		Kallelser och kungörelser, § 5, st.	34	0,50			17	–
		Ägomätning: i skala 1. 4000, §§ 6—10						
		a) för mätningsområdets gränser enl. tariff I,						
		1) i åker, raklinje km.		1,50				
		kroklinje „		3,00				
		i annan mark, raklinje „		3,00				
		kroklinje „		6,00				
		2) för strandsträckor utefter sjö o. vattendrag med bredd över 15 m.						
		i åker, raklinje km.		3,00				
		kroklinje „		5,00				
		i annan mark, raklinje „		5,00				
		kroklinje „		11,00				
		3) för strandsträckor utefter mindre vattendrag, bredd 10—15 meter „						
		i åker, raklinje „		1,00				
		kroklinje „		2,00				
		i annan mark, raklinje „		2,90				
		kroklinje „		5,00				
		b) för mätningsområdets olika ägoslag, ägofigurer och areal enl. tariff II						
		åker, medelareal ar st.						
		har						
		äng och odlingsmark, medelareal ar st.						
		har						
		annan mark och impediment, medelareal ar st.						
		har						
		Tillägg för mätning i skala 1:						
		c) för vattenavlopp enl. tariff III med en medelbredd av >15 10—15 <10 m.						
		i åker o. d., raklinje km.						
		kroklinje „						
		i annan mark, raklinje „						
		kroklinje „						
		d) för textning, skala o. d., 1:sta regalarket bladet						
		övriga regalark blad						
		Överföres					17	–

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört				17 —
		Avvägning :				
		a) avvägning, längdmätning o. d., § 46, mom. 4 dagar		12,00		
		b) ytavvägning, § 11, mom. 1, tariff IV				
		i öppen mark, medelantal punkter pr har har				
		avvägda punkter st.				
		i annan mark, medelantal punkter pr har har				
		avvägda punkter st				
		c) begränsningskurva, § 11, mom. 2 :				
		i öppen mark km.		2,00		
		i annan mark „		5,00		
		Arealuträkning, § 13, tariff V, medelareal ar, st.				
		har				
		Ägobeskrivning, § 14, ägofigurer st.		0,04		
		Markvärdering :				
		a) uppskattning och värdering, § 46, mom. 5 dagar		12,00		
		b) gradtabell eller kurva, § 16, mom. 1,				
		för första kilometern av avlopps längd km.			4 —	
		för öviga kilometer st.		1,50		
		c) uträkning därmed av värde pr ytenhet, § 16, mom 2, värdetal st.		0,06		
		d) uträkning av förbättring eller försämring, § 17 ägofigurer „		0,12		
		Längdprofil, § 19 längdskala 1 :				
		a) uppritning enl. tariff VI, 1) endast markyta km.				
		2) befintligt avlopp ell. vall „				
		Tvärsektioner §§ 21 och 22 i skala 1: 100,				
		vid uppritning av endast befintlig eller ny sektion st.				
		„				
		vid uppritning av såväl befintlig som ny sektion „				
		„				
		„				
		Antal profil- och sektionsritningar „		3,00		
		Hydrografisk utredning, §§ 23 och 48, grundbelopp			2 —	
		för vattenområdets areal km.^{2}		0,02		
		dagar		12,00		
		Dimensionsberäkning, § 24				
		a) för öppet avlopp, utan särskild beräkning km.		3,50		
		tillägg för särskild beräkning av dimensionerna „		1,00		
		„ „ våta sektionsarean vid h. v. y. 0,50 kr. pr m^2 „				
		nämligen m^2 sektion på „				
		„ „ „ „				
		„ „ „ „				
		„ „ „ „				
		b) täckt ledning, 1) inre diameter intill 20 cm. „		6,00		
		2) „ „ över 20 „ „		10,00		
		Inritning å kartan av avlopp och vallar, § 26 grundbelopp			1	
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan cm.		0,03		
		Överföres				17 —

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört				17 –
		Arbetsbeskrivning, *§ 27, 1:sta sidan*			3 —	
		tillägg för övriga sidor *st.*		2,00		
		Kostnadsberäkning, *§ 28, a) nyanläggning* *km.*		2,50		
		därjämte 25 öre pr m² av våta sektionsarean vid h. v. y.				
		nämligen ...... m² sektion på *„*				
		b) vid förändring av befintligt avlopp *„*		4,00		
		därjämte 50 öre pr m² av våta sektionsarean vid h. v. y.				
		lika som tillägget för dimensionsberäkningar				
		c) av kostnadsförslagets slutsumma 0,1 % (broar och vallar inberäknade)				
		Förslag till invallning, *§ 29*				
		a) Konstruktion och dimensionering av vallar			6 —	
		b) Inläggning av vallkrön *km.*		0,50		
		c) Uppritning av tvärsektioner *st.*		0,25		
		d) Kostnadsberäkning *km.*		3,00		
		§ 46 Förslag till pumpstation *dagar*		12,00		
		Förslag till bro och trummbyggnad, *§§ 33—35 och 38*				
		Antal särskilda ritningar		3,-		
		Dimensionsberäkning		8,00		
		Ritarbete				
		för särskilt konstruerat landfäste *st.*		4,00		
		Kostnadsberäkning				
		för särskilt konstruerade landfästen *st.*		4,00		
		Grundförstärkning *m²*		0,10		
		Införande av höjdsiffror å plankartan, *§ 39*		0,01		
		Översiktskarta *§ 41*				
		Ersättningslängd, *§ 42, grundbelopp*			1 50	
		antal ersättningar *st.*		0,25		
		Kostnadsfördelning, *§ 43, grundbelopp*			2 —	
		antal fastigheter *st.*		0,30		
		tillägg för fastigheter i olika avdelningar *„*		0,20		
		Utlåtande och betänkande, *§ 45* *sid.*	7	3,00		21 –
		Sammanträden och upprättande av protokoll, *§ 46 mom. 1, dagar*		12,00		
		Särskild utredning, *§ 46, mom. 2* *dagar*	2	12,00		24 –
		Utredning å länets lantmäterikontor rörande fastighetsgränser, jordregisternummer o. d., *§ 46, mom. 15* *dagar*		12,00		
		Förslag enl. § 46 mom. 15, *brunn* *„*		12,00		
		utlopp för täckt ledning *„*		12,00		
		slamficka *„*		12,00		
		Lösen för: *Summa kronor*				62 –
		Kopia av plankartan, *§ 51*				
		1 a) 1:sta regalarket / bladet				
		övriga regalark / blad				
		b) efter kartans skala och ägofigurernas medelareal, tariff VII,				
		skalan 1: 4000, medelareal ...... ar ägofigurer *st.*				
		har				
		Överföres				

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört						
		höjning för handkopia å ritpapper, 25 %						
		3) insättning av höjdlägestal st.		0,02				
		„ „ *kanaler och diken, grundbelopp*			1	75		
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan, cm.		0,05				
		***Kopia av profil-, sektions-, bro och trumritningar,** § 54,*						
		1) enligt tariff VIII, endast markyta km.						
		befintligt vattendrag el. vall „						
		nytt avlopp el. vall „						
		ändring av befintligt avlopp „						
		2) tvärsektioner, originalritningens belopp						
		3) broar och trummor, „ „						
		4) för varje med rubrik, skalor o. d. försett blad st.		3,00				
		nedsättning för kopia å kalkerväv 25 %						
		***Kopia av annan ritning,** § 46, pumpstation,* dagar		12,00				
		brunn, rörutlopp och slamficka „		12,00				
		***Avskrift av synehandlingarna,** § 55* sid.	40	0,55			22	–
		***Översiktskarta i d:o,** § 41*						
		Komplettering av profil- och sektionsritningar samt kartor dag	½	12.–			6	–
		Summa kronor					28	–
		Övriga förrättningskostnader,						
		Lösen av förordnandet jämte kommissionärsarvode						
		Annonskostnader ang. sammanträden			20	–		
		Inbindning av förrättningshandlingar o. uppklistring av ritningar			1	50	21	50
		Arvode till biträdande förrättningsmannen						
		Ersättning till gode männen enligt egna räkningar					42	40
		Kostnader för hantlangning, materialier o. d.						
		Summa kronor					63	90
		Sammandrag.						
		Förrättningsmannens arvode					62	–
		Lösen för kopior och avskrifter					28	–
		Övriga förrättningskostnader					63	90
		Summa kronor					153	90

Den, som icke åtnöjes med denna räkning, äger att inom tre månader från nedanstående dag klander därå anställa
genom stämning till Vartofta *häradsrätt.*

Hornborga *den* 19 maj *19*31

Statens lantbruksingenjör.

Att sakägarne erhållit en med denna lika lydande räkning betyga:

Kronor .... *kvitteras:*

.... *den* *19*

PETTERSONSKA BOKTR. EFTR. SKARA
30613